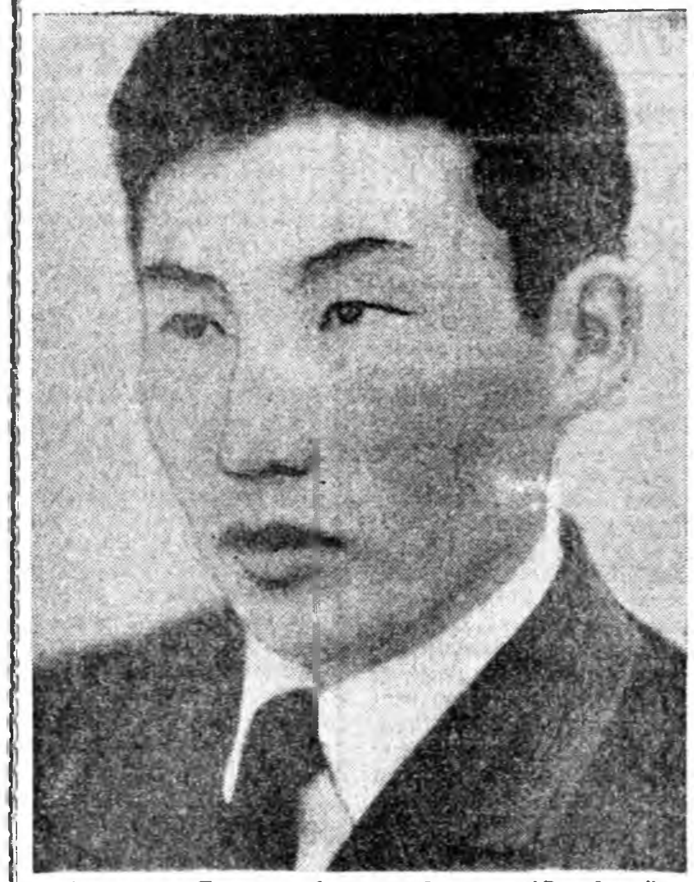
Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

...ай 1921 оной ...ин 21-һээ гарана | № 259 (13973) | 1972 оной ноябриин 2, четверг | Сэн 2 мүнгэн

АГУУ ОКТЯБРИИН ҺАЙНДЭРЫЕ АЖАЛАЙ АМЖАЛТААР УГТАЯ!

Владимир Гончиков һаалиин фермэдэ 18 наһатайдаа ерээ һэн. Мүнөө тэрэ гурбан жэл хүдэлжэ байна. Оролдосотой бэрхэ комсомолец хүбүүн мүнөө Захааминай аймагай «Победа» колхозой түрүү һаалишадай тоодо оронхой. Тэрэ хаража байһан үнеэдээ ходо тобир тарганаар эдеэлүүлэн харууһалжа, ехэ һү абахые оролдоно. Агуу ехэ Октябриин 55 жэлэй хүндэлэлдэ аймаг соогоо, мүн ажахыдань дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хам оролсожо, комсомолец Владимир Гончиков мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ гаранхай.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

...ҮҮШҮҮЛ ШАЛГАРНА

...э «Забайкаллес» ...леспромхозууд мо... ...радхуулхаяа боли... ...хозуудта бэлэдхэг... ...түмэр замаар, ...харгыгаар хэ... ...таа зөөгдэнэ.

...элдэ Үдын модо ...конторо шэнэ 45 ...абаа. Эдэ автома... шинануудаар Хүрбын, Хандагатайн леспромхозуудай бэлэдхэһэн модон Онохойн, Буряадай модо болбосоруулгын ба мебель хэдэг комбинадуудта шэрэгдэнэ. Энэ жэлдэ 200 мянга гаран кубометр модон ута зандаа асарагдаа.

Октябриин революциин 55 жэлэй, мүн СССР-эй табин жэлэй алдарта ойн һайндэрнүүдые амжалтатайгаар угтахын түлөө модо зөөдэг жолоошод И. К. Чужакин, П. П. Шеин, К. А. Тимофеев, Н. К. Пытин, И. В. Кравцев, П. В. Рычков болон бусад эршэтэ ажалаараа шалгарна. Эдэ нүхэд тус бүридөө һарадаа 1050—1110 кубометр модо зөөнэ.

Д. АЮШЕЕВ.

УЯЛГАЯА ҮЛҮҮЛЭЭ

...нютагай «Побе...эой залуу һаа... Н. Соктоева жэ...һэн юһэн һара ...уһалжа байһан ...ингээ тус бүри ...килограмм һү ...17 тугал абаа. ...энэ басаган ...ндо үнеэн бүри... ...килограмм һү һааха уялгаяа гурбан һараар урид дүүргээд, үшөө үнеэн бүриһөө 200 шахуу килограммаар ехэ һү һаагаа.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн үдэр болотор нүхэр Соктоева социалис уялгаһаа гадуур үнеэн бүриһөө 450 килограмм һү һаажа, жэлэйнгээ һаамые 2.450 килограммда хүргэхэ зорилготой.

Б. ШОЕНОВ.

Захаамин.

ХҮРШЭНЭРЬӨӨ ГЭЭГДЭХЭГҮЙН ТУЛА

Мэнэ һаяхана Тоорын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гүүртэ, фермэнүүдтэ малшадай суглаанууд боложо, эндэхид аймагайнгаа Ажалай Улаан Тугай ордента «Сибиряк» колхозой малшадай үүсхэл уряае эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсээд, халуунаар дэмжээ. Тэдэнэр өөһэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, тэрэл СССР гүрэнэй байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойдо зорюулан, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаба.

Мал шахан таргалуулха тусхай баазын болон гүүртын малшад харууһалжа байһан үхэрнүүдэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ 1000 граммһаа бага бэшээр нэмээхэ, мүн түлжүүлэгдэжэ томо болгогдохо жэжэ бурууа. хашарагуудай толгой бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдээ 600 граммаар нэмээхэ гэжэ шиидэбэд.

Тоорын малшад һанаһанаа хүсэхэ, һарбайһанаа абаха шадалтай ажалша зон юм. Юуб гэхэдэ, урда жэлнүүдтэшье эндэхид малаа һайнаар таргалуулдаг һэн. Жэшээнь, Доодо-Тоёодой баазын малшад Мүнхэ Саргаев, Жамнин Хусаев гэгшэд үнгэрэгшэ зундаа 293 толгой мал Үргэдэй гэжэ холын бэлшээридэ абажа гараад, гурбан һара соо бэлшээхэ зуураа, үхэр бүхэнэй шэгнүүрые 1000-таад граммаар нэмээһэн байна. Мүнөө эдэ хоёр малшад Таисия Бродининае хажуудаа абаад, 150 хашарагуудые бааза дээрээ шахажа эхилэнхэй. Тэдэнэр эдэ малаа ноябрь һарада гүрэндэ тушааха юм. Гадна урдань мал шахажа байһан дүршэл ехэтэй малшад Доржо Бараев, Карл Бардуев, Доржо Андренов гэгшэд мүн лэ энэ бааза дээрэ шахажа байгаа 239 толгой үхэрнүүдээ ерэхэ жэлэй кварталда гүрэндэ тушааха юм.

Энэ ажахын Зуун-Моринной отделениин шадамар бэрхэ малшад Жамсаран Данжеев, Дамбо Хархоев, Николай Дарбаков гэгшэд харууһалжа байгаа 354 буруунуудай тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдээ 600 граммаар нэмээхэ, нэгэшье үхэр гарза хоролтодо оруулхагүй гэһэн уялга абаа. Эдэ нүхэднай хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаха ажалшад. Үнгэрһэн зун тэдэнэр отделениингээ түбһөө урагшаа 12 модоной газарта оршодог Бальдруун гэжэ бэлшээриин газарта гурбан һара соо малаа харууһалха зуураа, толгой бүриинь шэгнүүр 880 граммаар нэмээһэн байха юм.

Эндэхи малшадай абаһан уялгаяа дүүргэхэ байһанда ямаршье һэжэггүй. Юуб гэхэдэ, байша ондо ниитын малда үбһэ тэжээл яһала бэлэдхэгдээ. Мүнөө жэлдэ колхозой луговодууд, механизаторнууд болон таряашадай оролдолгын ашаар 16 мянган центнер һайн шанартай үбһэн хуряагдаа, 4 мянган тонно силос дарагдаа, 400 тонно сенаж дарагдаа, 3433 гектар таряалан дээрэһээ 40200 центнер таряан хуряагдаа гэхэ гү, али гектар бүхэнһөө 12 центнер орооһон абтаа. Тиигэжэ гүрэндөө 5052 центнер ороохо худалдаад, хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгээ хадагалаа, үхэр малдаа бардам хүрэхэ таряа үлөөһэн байха юм.

Мүнөө шахагдажа байгаа малайнгаа толгой бүхэндэ 2 килограмм силос, 2 килограмм концентрат, үбһэ, һолоомо дуран соогоо үгэнэ. Үхэрнүүдэйнь байрашье дулаан, хүреэ хорёоньшье шэнээр баригдаһан байха юм. Иигээд шахажа, түлжүүлжэ байһан үхэрнүүд шэгнэгдэжэ, тэдэнэйнь шэгнүүрээ хэр нэмэжэ байһаниинь һаяар мэдэгдэхэ.

Б. ЯБЖАНОВ, манай корр.

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой хүдэлмэришэд болон алба хаагшад Агуу ехэ Октябриин социалис революциин 55 жэлэй ойе ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтажа байна. Энэ заводой механическа цехэй токарь, комсомол хүбүүн Виктор Суприков һайндэрэй урда тээхи социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябажа, халаан бүриингөө даабари 140 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник В. Суприков.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

АМЖАЛТАДА УРЯАЛНА

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ габшагай ажалай вахтада жагсаһан Ленинэй ордента ЛВРЗ-гэй коллектив юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй 10 һарын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Байгша оной түгэстэр тус заводой коллектив түсэбһөө гадуур 900 мянга гаран түхэригэй товарна продукци гаргахаар шиидэбэ.

Заводой управленидэ баяртай мэдээсэл абтанхай: гурбадахи кварталай хүдэлмэриин дүнгөөр Улаан-Үдын ЛВРЗ СССР-эй Зам харилсаанай министерствын болон түмэр замшадай профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртөө.

Иимэ баяртай мэдээсэл тус заводой хүдэлмэришэдые урмашуулан, бүри ехэ амжалтада зоригжуулна.

В. КОРНАУХОВА.

ОЛООР ШАХАХАДА ОЛЗОТОЙ

Дүрбэ-табан жэлэй саада тээ манай совхоздо отделени бүхэндэ мал шахаха багахан гүүртэнүүд байһан юм. Тэдэ гүүртэнүүдтэ үбһэ тэжээл үгтэжэл байха, теэд тэрээнһээнь мүртэй үрэшье гарахагүй, малай хоол иишэ тиишээ үригдөөд лэ һалаха.

Тиимэһээ намар-үбэлэй сагта үхэрнүүдые шахан таргалуулха тусхай нэгэ томодхогдоһон бааза эмхидхэхэ гэжэ шиидээбди. Нэгэ доро 550—600 үхэр байлгажа эдеэлүүлхэ олон байрануудые бариад, тэндэнь тэжээл буйлуулха байра, силос дараха нүхэ, үһа гаргаха худаг гэхэ мэтые хуу түхеэрээбди.

Энээнэй ашаар совхоз жэл бүри олон үхэр һайнаар таргалуулжа, гүрэндөө эрхим шанартай мяха худалдаад, ашаг олзо горитой оруулдаг болоо.

Мүнөө энэ баазада 530 үхэр байлгагдаад, шахан таргалуулагдажа байнхай. Бүхы мал томо, жэжээрээ дүрбэн бүлэг болгогдожо илгагданхай. Бүлэг бүхэндэ 120—130 гаран үхэрые хоёр-хоёр хүн харууһална, эдеэлүүлнэ. Байранууд соо шахамалнуудай эдеэлхэ һайн кормушка хэгдэнхэй. Байра соохинь дулаан, зайн галай гэрэл оруулагдаһан. Үхэрнүүд үдэр һүнигүй хаалганда байлгагдаад эдеэлүүлэгдэнэ. Уһалхадаа бүлэг бүхэн өөһэдынгөө үхэрнүүдые тогтомол саг гаргаад уһалдаг юм. Тиигээд дахин байрадань оруулжа эдеэлүүлнэ.

Үхэр бүхэндэ үдэрэй 2 килограмм үбһэн, 15 килограмм силос, 4 килограмм талха таряанай зүйл, 5 килограмм зелёнко һолоомон хоёрой холисо эдюулэгдэнэ. Һолоомо, зелёнкоёо тусхай машинада хэжэ үйрүүлээд, тэрэнээ талханаар худхажа, хуурайгаар эдюулнэбди. Энээнһээ урагша бидэ һолоомоёо уурална гү, али гидролизно аргаар буйлуулдаг, дэбтээдэг һэмди. Тиихэдэ тэжээлэй гаргаша ехэ болоно. Харин мүнөө һолоомые зелёнкотой холижо хэршээд, дээгүүрнь талха үбэнүүлээд үгэхэдэ, үхэрнүүд юушье үлөөнгүй эдинэ. Хуурай тэжээл ехэ эдижэ байһан хадань, үхэрнүүдые үдэртөө оло дахин уһалха ушартай бологдоно.

Шахамалнуудые дүршэлтэй малшад харууһалдаг. Жэшээнь, үнинэй үхэршэд Даша Жигмитов, Павел Батышев гэгшэд үбэлдөө, зундаашье малаа һайнаар таргалуулжа шададаг зон. Үнгэрэгшэ зундаа Даша Жигмитов хаража байһан хашарагуудайнгаа шэгнүүрые тус бүридэнь сүүдхын 1230 граммаар нэмээгээ. Мүнөө малаа байлгаад, шахажа эхилһэнһээнь хойшо һаяшаг шэгнэжэ үзэхэдэ, эдэ хоёр малшад хашараг бүхэнэйнгөө шэгнүүрые октябрь һарада сүүдхын дунда зэргээр 960 гаран граммаар нэмээһэн байба.

Манай малшад Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозойхидой үүсхэл уряае зүбшэн хэлсээд, үбэлжэлгын үедэ үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхын дунда зэргээр 1000 граммһаа бага бэшээр нэмээхэ зорилго табина.

Баазын бригадир Виктор Рабданов малшадайнгаа ажалые һайнаар эмхидхэдэг. Бүхы шахамалнуудайнгаа март болотор эдихэ үбһэ тэжээлые зөөжэ абанхай.

Эдэ бүхы 530 үхэрнүүдэйнгээ 24-ыень ноябрь, декабрь соо гүрэндэ тушааха байна. Бэшэниинь ерэхэ жэлэй нэгэдэхи кварталда тушаагдаха юм. Шахамалнуудай эгээл томонуудынь тус тустаа 280—290 килограмм татана. Эдэниие тус бүриинь 320 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэй болгожо мяханай комбинадта ябуулхабди.

М. ХАНТАЕВ, Хэжэнгын совхозой главна зоотехник.

...ЛИШАДАЙ ...ДОЛГО ...ГТЭЙ

ССР Союзай тогтоһоор 50 жэлэй ойе ажалай бэлэгээр угтаха гэжэ шиидэһэн колхозой һаалишад, мал адуулагшад абаһан уялгануудаа урагшатайгаар дүүргэжэ байна. Үнгэрһэн 9 һарын туршада 9.512 центнер һүн һаагдажа, нёдондоной энэ үеынхиһөө 864 центнер ехээр абтаа. Гүрэндэ нёдондоной энэ үеынхиһөө 560 центнер ехэ һүн худалдагдаа. Энэ үедэ үнеэн бүриһөө 1.619 килограмм һүн һаагдаа.

Колхозой түрүү һаалишад бүри ехэ амжалтатай. Хиибэлэнэй фермын һаалишан Агафья Игнатьевна Суслова үнеэн бүриһөө 2.403 килограмм һү һаажа, жэлэйнгээ түсэб 53 килограммаар үлүүлээ. Түбэй һаалиин фермын түрүү һаалишан, КПСС-эй обкомой гэшүүн Нима-Цырен Жапова үнеэн бүриһөө 2.382 килограмм һү һаажа, жэлэйнгээ түсэб октябрь һарада дүүргэбэ. Мүн һаалишан Тамара Котилина һү һааха жэлэйнгээ түсэб юһэн һарада дүүргэнхэй.

Һаалиин фермэнүүдтэ энэ жэл үнеэдэй тоо 50 толгойгоор олошороо, нёдондоной энэ үеынхиһөө 26 тугал олон абтаа гэхэ гү, али бүхыдөө 566 тугал томо болгогдожо байна.

Колхозой правлени, партком һара бүхэндэ һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй мүрысөөнэй дүн гаргажа, эрхимлэһэн һаалишанай хүндэлэлдэ «Ажалай алдар солын» туг үргэгдэнэ. Түрүүшүүлдэ бэлэг, шан барюулагдана.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой һаалиин фермэнүүдтэ Хяагтын аймагай Алтайн совхозой һаалишад, малшадай уряа бэшэг зүбшэн хэлсэгдэжэ, үбэлжэлгын үедэ бэелүүлхэ зорилгонуудаа тодорхойлбо.

Арга боломжонуудаа хаража үзөөд, колхозой һаалишад, малшад алтайнхидай үүсхэлые дэмжэжэ, үбэлжэлгын 7 һарада үнеэн бүриһөө 1.250 килограмм һү һааха гэжэ шиидээ. Тиихэдэ түрүү һаалишад Н-Ц. Жапова энэ үедэ үнеэн бүриһөө 1.600 килограмм, А. Суслова — 1.500 килограмм, Г. Хайруддинова 1.500 килограмм һү һааха байһанаа мэдүүлээ.

Энэ жэлдэ колхознай үбһэ тэжээл бага бэлэдхэһэн байна. Тиигэбэшье бии байгаа тэжээлээ һайса буйлуулжа, гамтайгаар гаргашалха гэжэ хэлсээ. Һолоомоёо бүхыдэнь хэршэжэ, ууралаар шанаржуулжа, малда үгэхэ юм. Таряа талханай зүйл заабол бурдууг болгожо үнеэдтэ үгэхэ байна. Үнеэд бүхыдөө бүлеэн уһаар уһалагдаха.

Мүнөө үедэ һаалишад, малшад урдаа табиһан зорилгонуудаа бэелүүлжэ захалаа. Һаалиин бүхы фермэнүүдтэ тэжээл буйлуулха цех хүдэлгэгдэжэ байна.

Колхозой правлени үбэлэй үедэ ехэ һү һааха социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлһэн һаалишад, малшадые урмашуулха гурим зохёожо, һаяар баталан абаха.

В. НИНДАКОВ, Улаан-Үдын аймагай «Улаан Оронго» колхозой парткомой секретарь.

...АН ТУГУУДТА ...ЛЕКТИВҮҮД

...каллес» комбинат болон ой модоной, мо...соруулгын промышленностиин хүдэлмэ...эй профсоюзай обком модо бэлэдхэлэй ..., мастерска участогуудай хоорондо дэл...циалис мүрысөөнэй сентябрь һарын дүн ...гаргаба.

...тайн леспромхозой Бэрээнэй пунктын хү...эд модо бэлдэхэ сентябрь һарын дааба...процент дүүргэһэн, түсэбһөө гадуур 1.750 ...модо бэлдэһэн байна. Энэ коллектив тү...эээлжэ, СССР-эй Ой модоной, модо бол...ын промышленностиин министерствын, ...ай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта, 1-...эн шанда хүртөө.

...үнгэн шан Байгалай леспромхозой Сая...тын модошодто барюулагдаа. Хандагайн ...зой Наранай пунктын коллектив 3-дахи ...ан абаба.

...ска участогуудай дундаһаа Баргажанай ...зой А. В. Кошманай даадаг участок шал...эбһөө гадуур 1.900 кубометр модо бэл... участогай коллективтэ министерствын, ...ай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг барюу...дохи, 3-дахи мүнгэн шангуудта мастер...ккиин, Болдыревой, Думлатиновай, Бар...элбэрилдэг участогууд хүртэһэн байна.

Н. ТЮРНЕВ.

САХАЛИНАЙ ТАРЯАШАДАЙ АМЖАЛТА

Сахалинай областиин таряашад КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысэн, гүрэндэ хартаабха ба овощ худалдаха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэбэ. Худалдаа наймаанай предприятинуудта, бэлэдхэлэй пунктнуудта 34500 тонно хартаабха, 28500 тонно овощ оруулагдаа.

Хартаабхын, капустын, столоводо хэрэглэгдэхэ корнеплодуудай талаар областиин хүн зоной хэрэглэмжэ бүрин хангагдаа.

Промышленностиин, транспортын, барилгын предприятинуудай, хэлхээ холбооной, организацинуудай ба эмхи зургаануудай коллективүүд, студентнэр, һурагшад, Совет Армиин сэрэгшэд совхозуудай ургасаяа хуряалгадань ехэ туһа хүргэбэ.

Гүрэндөө хартаабха ба овощ худалдажа үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

СОВЕТ ЭРДЭМТЭДЭЙ ШЭНЭ ТОДОРХОЙЛОЛГО

Амиды бодосой (материин) дүүргэдэг эгээн орёо үүргэнүүдэй нэгэнэйнь гайхамшаг нюуса үзэгдэл элирүүлэгдээ. Хии табихагүй, нэбтэ харагдаха халхаар түсгаарлагдаһан, биологическа хоёр янзын бүридэл электро-суранзанай элшэтэ долгёонуудай туһаламжаар хоорондоо харилсан нүлөөлжэ шададаг байба. Энэ юрэ бусын үзэгдэлые СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Автоматикын ба электрометриин институдай, Новосибирскэ медицинскэ институдай эрдэмтэд В. П. Казначеев, С. П. Шурин, Л. П. Михайлова гэгшэд элирүүлээ. СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи Ухаалан зохёолгын ба тодорхойлон нээлгын хэрэгүүдые архилдэг комитет эрдэмтэдэй энэ адаглалгые научна тодорхойлолго гэжэ мэдэрээд, СССР-эй гүрэнэй дансада октябриин 31-дэ бүридхэн бэшэбэ.

(ТАСС).

Мал ажал хүгжөөлгын үндэһэн асуудал

Октябриин 31-дэ Москва хотодо нээгдэһэн В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Хүдөө ажахын эрдэмэй бүхэсоюзна академиин сесси мал ажал хүгжөөлгын үндэһэ һуури болохо үбһэ тэжээлые орон дотороо элбэгжүүлхэ асуудалда зорюулагдана. Тэжээл болодог, ургаса ехэтэй орооһо таряанай —ешмээнэй, обёосой, кукурузын тарилгын талаар эзэлдэг удельнэ хэмжээе ороной хэдэ хэдэн районуудта ехэ болгохо шухала гэжэ сесси дээрэ онсолон тэмдэглэгдээ. Белогтой тэжээлээр адууһа малаа хангалгын асуудал онсолон табигдаба. Иимэ тэжээлээр мал ажалай хэрэглэмжэ хүсэд бүрин хангабал, орон доторхи тэжээлэй гаргаша хэдэн арбаад миллион тонно тэжээлэй единицээр хороогдохо болоно. Тиимэһээ горохой, люпинэй, сойеын ба бусад орооһото ургамалнуудай тарилга, тэрэшэлэн микробиологическа үйлэдбэриин продукци ехэ болгохо шухала байна.

Үбһэ тэжээл элбэгжүүлхэ хэрэгтэ сабшалан ба бэлшээри ехэ үүргэ дүүргэдэг. Гэхэ зуура эдэнэй үрэжэл үшөөл бага байһаар. Тэдэниие хоёр, гурба дахин нэмээхэ арга бии. Шэнжэлгэ хэдэг эмхи зургаанууд ороной элдэб нютагуудта болбосон бэлшээри бии болгохо ба ашаглаха онол аргануудые тодорхойлһон, экономическа талаарнь тодоруулан тайлбарилһан байна. Тиимэ арганууды хэрэглэбэл, сабшалан ба бэлшээриин үрэжэл дүрбэ-таба дахин дээшэлхэ, харин уһалагдадаг газарта 10—15 дахин дээшэлхэ.

Үбһэ тэжээл элбэгжүүлхын тула тоо хэмжээень үргэдхэхэһөө гадна, шанарыень һайжаруулха, бэлэдхэхэ ба хадагалха үедэ үрэ шэмынь гээгдэлгэ зайсуулха шухала гэжэ сесси дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Сенаж, үбһэнэй гурил буйлуулан бэлдэхэ, үбһэ багсалан хадагалха, хуряалгын үедэ һэбшээндэ байлгажа һүреэхэ гэхэ мэтын түрүү арганууд һүүлэй жэлнүүдтэ колхозууд болон совхозуудта һанамжалан дурадхагдаа. Эдэ арганууд тэжээлэй белок ба бусад шэмэтэ бодосуудые эрхим һайнаар үлөөхэ, үйлэдбэриин гаргаша хорооохо арга олгоно.

ВАСХНИЛ-ай сесси шэнжэлхы эмхи зургаануудай, түрүү ажахынуудай дүй дүршэл согсолхо зорилго табиба. Эрдэмтэдэй тодорхойлһон һанамжа дурадхалнууд малай үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ, хүдөө ажахын шэнэ жэлдэ һайнаар бэлдэхэ ябадалда туһалха байха.

(ТАСС).

Вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэн дэмжэнэбди

Эрэлхэг зоригто вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэн талархалга гэһэн үгэнүүдэй удхань совет хүн бүхэндэ дүтэ, үнэтэй һанагдадаг. Вьетнамые дайлан ороһон американ сэрэгшэдэй эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые манай ороной ажалшад эрид шууд буруушаахатаяа хамта, иигэжэ мэдүүлнэ: вьетнам арадай тэмсэл Советскэ Союзай зүгһөө, бүхы совет хүнүүдэй зүгһөө саашадаашье дэмжэгдэхэ. Вьетнамай асуудалые политическэ аргаар шиидхэхэ, дай зогсоохо тухай хэлсээндэ дары гар табиха гэһэн ДРВ-гэй правительствын мэдүүлгые Москвагай машина бүтээгшэд, Ленинградай хүдэлмэришэд, Бакугай нефтьшэд, Узбекистанай хлопогшод, Прибалтикын загаһашад бүрин дэмжэнэ.

Совет-вьетнам хани барисаанай бүлгэмэй түбэй правлени, Азиин ба Африкын оронуудтай һаналаа нэгэлэн талархадаг Советскэ комитет, Совет эхэнэрнүүдэй комитет ба бусад хэдэн ниитын эмхинүүд вьетнам арадай үнэн зүб хэрэгые дэмжэнэ.

(ТАСС).

КПСС-эй райкомуудта

ПЛЕНУМ БОЛОБО

ХОРИ. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэг улам һайжаруулха, тэдэнэй политическэ болон үйлэдбэриин эдэбхи үүсхэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай асуудал партиин райкомой ээлжээтэ пленум дээрэ зүбшэн хэлсэбэ.

— Энэ асуудалаар элидхэл хэһэн КПСС-эй райкомой секретарь Д. Д. Дагбаев аймагай ажалша коллективүүдэй дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин мүнөөнэй байдал тухай, энэ талаар партийна эхин организацинуудай саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Тиихэдээ энэ политическэ удхатай шухала хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые, шиидхэбэреэ хүсэд олоодүй асуудалнуудые элирхэйлэн харуулаа.

Пленумэй үзэмжэдэ табигдаһан асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ Тээгдын дунда һургуулиин багша Ф. Дымбелов, «Знание» бүлгэмэй аймагай отделениин секретарь Н. Ф. Гармаева, Хандагайн леспромхозой парткомой секретарь М. И. Токарев, «Георгиевский» совхозой парткомой секретарь А. В. Туманов болон бусад хабаадалсаа.

В. АБИДУЕВ,
КПСС-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэ.

ҺАЙНДЭРТЭ БЭЛЭДХЭЛЫЕ ҮРГЭНӨӨР ХАРУУЛХА

Түүхэтэ һайндэр — ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ой улам дүтэлжэ байна. «СССР-ые байгуулга өөрынгөө политическэ удха шанараар, мүн социально-экономическа аша туһаараа Совет гүрэнэй түүхэдэ элитэ ехэ һуури эзэлнэ», — гэжэ партиин ЦК-гай абаһан тогтоол соо хэлэгдэнэ. Эгээл тиимэһээ энэ үдэртэ бэлдэлгэ мүнөө хаа хаанагүй туйлай ехэ политическэ болон ажалай дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ байна. Бүхы совет арадтаяа хамта, манайшье республикын ажалшад юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ хараалагдаһан түсэбүүд болон бэедээ даажа абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө, ойн баярай ехэ һайндэрые баян бэлэгтэйгээр угтахын түлөө эршэтэйгээр тэмсэжэ байнхай. Энэ тэмсэлые үргэнөөр, гүнзэгы удхатайгаар, дэлгэрэнгыгээр харуулха гээшэ нютагай хэблэлэй мүнөөдэрэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй урда тон харюусалгатай зорилгонууд табигдаһан байна. Тэрээн соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, манай хэблэл СССР-эй 50 жэлэй ойдо бэлдэлгые, ленинскэ национальна политикын амжалтануудые, тэрэнэй уласхоорондын удха шанарые үргэнөөр тайлбарилха уялгатай, тиихэтэеэ хамта бүхы совет республикануудай ажабайдалые, тэдэнэй аха дүүгэй харилсаа холбооые бүхы талаһаань харуулха, 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөн туһаа үргэнөөр бэшэхэ, бүхы олониитые абаһан уялгаа дүүргэхэ хэрэгтэнь эдэбхитэйгээр элсүүлхэ болоно. Энэ талаар хаража үзэхэдэ, республикымнай аймагай газетэнүүд нилээдгүй юумэ хэжэ байна. Нэн түрүүн редакци бүхэнэй коллектив газетынгаа материалнуудые бүри гүнзэгы удхатай, олондо ойлгосотой, улам һонин болгохын тула ехэ оролдолго гаргана. Тиигэхэ зуураа өөһэдынгөө эдэбхитэдые — хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдые үшөө олошоруулхые, тэдэнтэй холбоо барисаагаа бүри бэхижүүлхын түлөө али бүхы хүдэлмэри ябуулна.

Эдэ бүгэдын ашаар ойн баярай хүндэлэлэй мүрысөөн, ажалшадай эдэбхи үүсхэл, аха дүүгэй хани барисаан, экономико болон соёл культурын талаар туйлагдаһан амжалтанууд үргэнөөр харуулагдана. Мүнөө үедэ аймагай газетэнүүдэй гол асуудалынь хадаа СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл болонхой. Газетэ бүхэнэй хуудаһануудта «СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе угтуулан», «Һайндэрэй хүндэлэлдэ», «Ажалай амжалтаар ойн баярые угтая!» гэһэн уряа гаршагууд доро материалнууд саг үргэлжэ хэблэгдэжэ байдаг болоо. Олохон газетэнүүд 50 жэлэй ойн баярай һайндэртэй дашарамдуулан, манай ороной олон ондоо үндэһэ яһатанай, олон миллион арадуудай хани барисаанай улам хүтэжэн һалбаржа байһан тухай тодорхой һайнаар бэшэжэ, уншагшадаа ехэтэ һонирхуулна. Нютагуудтахи ажабайдалые хүсэд дүүрэнээр, аймаг бүхэнэйнгөө онсо шэнжые гүнзэгытөөр харуулхын тула, илангаяа «Улаан Сэлэнгэ», «Зэдын үнэн», «Ленинэй туг» болон бусад газетэнүүд ехэ оролдолго гаргана. Тэндэ гараһан материалнуудай олонхинь гүнзэгы удхатай, һонирхолтой байдаг.

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизмын туяа» газетэ 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөнэй ябасые харуулхадаа, материалнуудаа урданайхиһаа шадамараар найруулдаг, тон зохид хэлбэритэйгээр тэдэнээ толилдог болоо. Жэшээлхэдэ, «Ойн баярай урдахи мүрысөөндэ хабаадагшын трибуна» гэһэн гаршаг доро түрүү малшад, һаалишад болон хонишод саг үргэлжэ өөһэдынгөө ажал хэрэг тухай хөөрэдэг байна. Һүүлэй үедэ тэрээн доро Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын 3-хи правлениин һаалишан Д. Очирова, «Дружба» колхозой гахайн фермые даагша М. Давыдов, ой модоной Ивалгын ажахын үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээдэг цехэй бригадир И. Фёдоров, «Коммунизм» колхозой һаалишан Д. Жалсараева болон бусад олон түрүүшүүл СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярай үдэрые ямар бэлэгтэйгээр угтажа байһан тушаа һонирхолтойгоор хөөрэнэ. Мүн тус газетэ партийна организацинуудай ябуулжа байһан эмхидхэлэй, ойлгуулалмжын хүдэлмэри, али болохо шэнэ һонинуудые үргэнөөр харуулдаг болоо.

Һүүлэй жэлнүүдтэ нютагтаа болоһон социальна, культурна хубилалтануудые «Хурамхаанай галнууд» газетэ шадамараар харуулна. Энэмнай республика дотороо шэнэ, һаял эмхидхэгдэһэн газетэ бшуу. Тиигэбэшье тус газетын редакциин коллектив урдахи зорилгоёо хүсэд ойлгоод, үүсхэл эдэбхитэйгээр хүдэлжэ захалаа. Тэдэнэр урданай ба мүнөөнэй байдалые нютаг голойнгоо жэшээ дээрэһээ эли тодоор харуулжа, уншагшадаа ехээр һонирхуулна. Барханда болон Гааргада, мүн бусадшье тосхон һууринуудта болоһон хубилалтануудта зорюулһан бэшэгүүдые шадамараар хэрэглэжэ тунхаглаһан байна. Тиихэдэ урданай коммунистнуудта, хамтын ажал анха эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадагшадта түшэглэнэ. Тиигэжэ урданай коммунист Г. Дармаев, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ В. Будаев болон бусадай һонирхолтой бэшэгүүд толилогдоо.

Тиихэдэ Мухар-Шэбэрэй аймагай «Ленинэй зам», Яруунын аймагай «Улаан Туяа» газетэнүүд ойн хүндэлэлэй мүрысөөн тухай, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ асуудалнууд тухай үдэр бүри мэдээсэнэ. Һүүлэй һарануудта, илангаяа ехэ һайндэртэ бэлэдхэлэй эхилһэн сагһаа хойшо Хяагтын аймагай «Ленинэй туг» газетын удха, уран найруулга эли бодо һайжараа гэжэ хэлэлтэй. Энэ газетын редакциин журналистнар СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярай үдэртэ зорюулжа, хүдэлмэридөө шэнэ шэнэ арга хэрэглэжэ, дамжэмээр үүсхэл гаргана. Эндэхид аймагайнгаа экономико, соёл культурын хүгжэлтые харуулхадаа, нютаг нютагуудта, колхоз, совхозуудта болоһон хэмгүй ехэ хубилалтануудые ехэ һонирхожо уншамаар найруулан зураглана. Энээнтэй хамта ажалдаа шалгаржа, арадтаа магтуулжа ябаһан совет хүнэй шэнжэ шанарые, оюун бодолойнь эрилтын ургалтые гүнзэгыгөөр тайлбарилхые оролдодог байха юм. Энэнь уншагшадай анхарал ехээр татана, баатар габьяата хэрэгүүдтэ зоригжуулна бшуу.

«Ажалай туг» (Захааминай аймаг), «Улаан Сэлэнгэ», «Зэдын үнэн» газетэнүүд һайндэртэ зорюулһан бэлэдхэлэй хүдэлмэри зураглаха зуураа, мүнөө үеын байдалһаа һайн жэшээнүүдые баримтална. Эдэ газетэнүүдтэ хүдөөгэй ажалшадай үйлэ хэрэг, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр харуулагдадаг. Тодорхойлходо «Зэдын үнэн» газетэ хонишодой ажалые саг үргэлжэ зураглан бэшэдэг болоо.

Гэбэшье зарим аймагуудай газетэнүүдэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл бии байһаар. Түнхэнэй аймагай «Саян», «Хэжэнгэ» газетэнүүдтэ алдарта ой... лан дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябаса хүсэд... нагүй, олонхи... дынь удхынгаа, ... гээ талаар һанаһаа... хүрэнэгүй. И... дал мүн бусадшье ... дайралдана.

Манай һайхан ... ажалша түмэн СССР-эй байгуулагдаһаар 50 ... һайндэрлэхээ ... байна. Эдэ түүхэтэ ... тэ бүхы совет арад... до манай республика... шад түрэл партиин ... съездын хараалһан ... зорилгонуудые ... түлөө, юһэдэхи ... хоёрдохи жэлдэ ... һан түсэб болон ... саг соонь дүүргэхэ ... эсэшэ сусашагүйгөөр ... байна. Энэ гайхамшаг... лые удха түгэлдэр ... хурсаар, найруулга... гаар харуулха ... хэблэлэй бүхы ... шэдэй арюун уялга... хы зорилгонь болон ... дорхойлхо шухала...

И. О...
КПСС-эй ...
хэблэлэй ...

ШЭНЭ ҺУРГУУЛИИН БАРИЛГА ДЭЭРЭ

Улаан-Үдэ городой Железнодорожно райондо 1320 үхибүүдэй һураха шэнэ һургуулиин байшан баригдажа байнхай. Агууехэ Октябриин 55 жэлэй ойн һайндэр болотор тус һургуули ашаглалгада үгтэхөөр хараалагданхай. Һургуулиин барилга дээрэ долоодохи СМУ-гай барилгашадай бригада эршэтэй һайнаар хүдэлжэ гараа. Эндэ шэрдэн гоёогшодой бригадые Мария Константиновна Занграева (1-хи зураг) хүтэлбэрилнэ. Мүнөө тус һургуулида эгээл һүүлшын — шэрдэлгын хүдэлмэри хэгдэжэ байна. (Хоёрдохи зураг дээрэ классай палааха шэрдэлгэ харуулагдана).

П. БУРМАКИНАЙ фото.

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАХЫН ТУЛА...

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой хонишод һүрэгүүдээ үрэжүүлхэ хүдэлмэрие 30—35 хоногой туршада һайн шанартайгаар дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табиһан юм. Энэ харюусалгатай хэрэгтээ һайнаар бэлдэһэн хонишод тэрэнээ амжалтатайгаар үнгэргэнэ. Үнинэй хонишон, коммунист Лаврентий Дашажапович Идамжапов энэ талаар жэшээ харуулна. 1972 оной дүнгөөр ахалагша хонишон Идамжаповай отарынхид 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлжэ, хурьган бүхэнөө 22 килограммтайгаар эхэһээнь илгаа һэн. Мүн хонин бүриһөө 3310 грамм ноохо абанхай.

Лаврентий Дашажапович зунай сагта тэжээл бэлэдхэлгэдэ өөрөө ябалсажа, 250 центнер үбһэ, 150 центнер ногоон һолоомо суглуулжа абаа юм. Энэ үедэнь Лаврентиин аба — колхозой хүндэтэ гэшүүн, пенсионер Дашажап Идамжапов отарын хонишон Долгор Цыбиковатай һүрэгынь харууһалжа гараа.

Ахалагша хонишон энэ жэлэйнгээ хүдэлмэриин дүнгөөр һанаагаа амарангүй, ерэхэ жэлдэ үшөө һайн амжалтануудые туйлаха хүсэлтэй. Тиимэһээ хонидоо нарин һайнаар үрэжүүлжэ дүүргэхээ байна. 579 эхэ хонидойнь 500 гаранинь үрэжүүлэгдэнхэй. Энэ харюусалгата ажалайнгаа хажуугаар үбэлжэлгэдөө бэлдэлсэнэ. Хурьга абаха үедэ хэрэгтэй болохо юумэнүүдыень абань заһабарилалсана.

Нигэжэ коммунист Идамжаповай отарынхид 1973 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга абажа, хурьган бүхэниие 23 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр илгаха, хонин бүриһөө 3,5 килограмм ноохо хайшалха уялга абаа.

П. АЮШЕЕВ,
Зэдэ.

НҮХЭДТӨӨ МАГТААЛТАЙ

Надежда Ивановна Чупровагай хүдэлжэ байхыень харахада урматай даа. Хамаг юумэеэ түргөөр, һайн шанартайгаар бүтээхэ гэжэ оролдодог. Шэл амһартанууд соо һү эюулхэ халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ шададаг, — гэжэ Улаан-Үдын һүнэй комбинадай бригадир Н. И. Степанова хүдэлмэришэ нүхэрөө магтажа байгаа һэн.

Уданшьегүй Надежда Ивановна Чупровагай хүдэлдэг һүнэй цехтэ оробобди. Сагаан халадтай залуухан басагадууд, эхэнэрнүүд шуумгайханаар хүдэлжэ байнад. Оньһон түхеэрэлгэнүүдэй нэгэ жэгдэхэнээр нэрьехэ абяан минута соошье замханагүй. Шэл амһартанууд конвейер дээгүүр ерэжэ байна. Нюдэ сабшаха зуура шэл соо һүн эюулэгдээд, шалгагдаад саашаа ошоно.

Гүшэад наһанай залуу эхэнэр конвейерэй дэргэдэ сүлөө забдагүйхэн хүдэлжэ байна. Хасар дээгүүрээ унаһан алтан шаргал үһэеэ, сагаан пуладайнгаа саагуур нюуха мүртөө:

— Халаанай эхинһээ 8 тонно һү шэл амһартанууд соо эюулээд байнабди. Ажалай дүүрэтэр үшөө 9 тонно һү амһарталха байхабди, — гэжэ Надежда хөөрэнэ. Конвейерэй хажууһаа минута соошье холодоногүй.

Надежда Ивановна Чупрова арбадахи жэлээ тус комбинадта хүдэлнэ. Ажалдаа наринаар хандадаг. Халаанай эхилхэһээ 15—20 минута урид ерэжэ, цех соохи шорой тооһо тэрэ арилгалсадаг, түхеэрэлгэнүүдээ тоһодолсодог заншалтай болоһон. Халаанайнгаа даабари хододоо үлүүлэн дүүргэжэ байдаг.

Ажалшадай эрилтэ хангаха хэрэгтэ хубитахая яһала оруулалсана гээшэ. Олон жэл соо хүдэлжэ олоһон дүй дүршэлөө залуушуулда дуратайгаар дамжуулдаг. Тэрээнтэй хамта хүдэлдэг комсомол басаган Надежда Чехова мүн лэ ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Тэрэ үдэшэндөө Зүүн-Сибириин технологическа институтда һуралсадаг. Имэ ургашаа эрмэлзэһэн һанал бодолтой хүдэлмэришэд һайн шанартай продукци бүтээн гаргаһан лэ байдаг шуу.

Олон жэлэй туршада оролдосотой һайнаар хүдэлжэ байһанайнгаа түлөө Надежда Ивановна Чупрова һаяшаг Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна. Надежда Ивановна бүри эдэбхитэйгээр ажаллажа, СССР-эй 50 жэлэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтаха зорилго табинхай.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ӨӨРЫНЬ АЖАЛ

Шэнээргэ хашаагай үүдэ татажа ороходо, уужам һаруул, дулаахан, хуурай байра соо хаамжануудаар хэгдэһэн олон таһалгануудай соогуур хуу нэгэ адли хуа эреэхэн тугалнууд бэлтэгэрхэн нюдэнүүдээрээ ороһон хүнүүдые харан, эмээхэйгээр дүтэлнэд. Зариманиинь хаамжын забһараар толгойгоо хээд, кормушка сооһоо һайхан үбһэ эдижэ сүлөөгүйнүүд.

Энэ байрын саада тээхи үүдэ нээжэ ороходо түлигдэжэ байһан пеэшэн дээрэ ехэ хүнэг соо һүн бүлеэдхэгдэжэ, нарһанай шэлбүүһэнэй гурилаар кисель шанагдажа хангалтама үнэр гарана.

Республика соогоо мэдээжэ «Байгал» гэжэ үүлтэртэ мал үсхэбэрилдэг һуралсалай ажахыда хорёод жэлдэ малшанаар хүдэлһэн Татьяна Гавриловна Игумноваһаа нигэжэ асуубаб:

— Эдэ олон тугалнуудые харууһалхань бэрхэтэйл ааб даа?

— Теэд хайшан гэхэбши. Анханда нэгэтэ дурлажа абаһан ажалдаа оролдохол болоно ха юмши. Энэ нарай малые нарин һайнаар харууһалаагүй һааш, яагаад түргэн томо болохоб даа. Юрэдөөл нарай үхибүүдһээ өөрэгүйгөөр альган дээрээ бөөмэйлхэһөө наагуур, тэжээлыень һайнаар буйлуулжа, нарин, саг соонь эдюулхэш, дэбдихэрыень ходо һэлгэжэ, хуурайхан, зөөлэхэн байлгахаш. Үбшэ хабшанһаа һэргылхэш. Үдэр, һүнигүй хаража байгаагүйдэ аргагүй, — гэжэ Т. Г. Игумнова хөөрэнэ.

— Таниие һэлгээд амаруулха хүн үгы юм гү?

— Юундэ үгы байха һэм даа. Бии. Теэд хамаг харюусалгань нам дээрэл ха юм. Хэндэ тиитэрээ найдахабши. Тиимэһээ амарха амаралтаяашье мартажа хүдэлхэ саг болохол, — гэнэ тэрэ.

— Тугалнуудтнай шэгнүүрээ хэр нэмээнэб? — гээд асуубаб.

— Жэл соо абаһан бүхы тугалнуудайнгаа түс бүриин шэгнүүрые сүүдхын дунда зэргээр 850—915 граммһаа бага бэшээр нэмээдэгби. Олонхи һарада мянга гаран граммшье болоо ааб даа. Тугалнуудаа түргэн томо болгожо, шэгнүүрыень ехээр нэмээхэдээл ажалай түлөөһэ һайн абана ха юмши. Оролдоогүйдэ аргагүй. «Мал хараһан ама тоһодохо» гэжэ һара бүри 250—270 түхэриг түлөөһэ абанаб, — гэжэ нүхэр Игумнова хэлэнэ.

Арбан табан жэлдэ хүдэлжэ, Татьяна Гавриловна, хамта 2 мянган нарай тугал даажа абаад, нэгэшье толгой гарзада оруулангүй, зургаа һаратай болгожо тушаагаа. Тэрэнэй түлжүүлһэн симментал үүлтэрэй олохон тугалнууд республикын ажахынуудта үсхэбэрилэгдэхөөр жэл бүри худалдагдана. Мүн ажахынгаа һаалиин фермэдэшье һү ехэтэй үнеэд болонхой байдаг.

С. ХАЛТУЕВ.
Улаан-Үдын аймаг.

ҮРЭҺЭН — УРГАСЫН ЭХИН

Үнгэржэ байгаа ажахын жэл хүдөөгэй ажалшадта, илангаяа механизаторнууд болон таряашадта ёһотойл шалгалта боложо үгөө. Агротехникын түрүү онол аргаар зэбсэгжэһэн, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон аймагаймнай колхоз, совхозуудай механизаторнууд, таряашад болон бүхы ажалшад партийна организациин хүтэлбэри доро ажалдаа тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдые дабан гаража, орооһо таряа болон бусад ургамалай муу бэшэ ургаса хуряажа абаа. Аймаг дотор дунда зэргээр гектар бүриһөө 10 центнер үлүүтэй орооһон сутдуулагдаа. Тиигэжэ гүрэндэ шэнэ ургасын дээжэһээ 100.000 гаран центнер эрхим шанартай таряан тушаагдаа. Сагай уларилай хэды бэрхэтэй байбашье, орооһо тарянай баян ургаса туйлажа, гүрэнэй түсэб-захил дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ талаар «Дружба», Калининай нэрэмжэтэ, «Победа» колхозууд, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой механизатор, таряашадай оруулһан хубита илангаяа ехэ. Жэшээнь, «Дружба» колхозой гэшүүд Эхэ оронойнтоо амбаарта 23.000 центнер тухай, Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид 13.000 гаран центнер таряа оруулаа. Тус колхозой Г. Ф. Горюнов, И. Д. Ткачев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригадын гэшүүд гектар бүриһөө 14,5 центнер, «Дружба» колхозой А. М. Новокрещенных гэгшын даадаг бригадын механизатор, таряашад 2.500 гектарһаа 32.100 центнер, тэрэ тоодо 600 гектарай түс бүриһөө 23 центнер таряа хуряагаа.

Поли дээрэхи намарай хүдэлмэриин дүүрэбэшье, ерэхэ жэлдэ бүхы ургамалай үндэр баян ургаса туйлахын түлөө үндэһэ һуури табилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Һайн шанартай, сортовой үрэһэн — үндэр баян ургасын эхин гэжэ таряашан бүхэн тоолодог гээшэ. Ушар нимэһээ ерэхэ жэлэй тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ хаажа абаха, сэбэрлэхэ, шалгаха, тарилгын шанарта хүргэхэ гээшэ мүнөөдэрэй шухала асуудалай нэгэн болоно. Нютагай эрхэ байдалда тааруулан, үндэр баян ургаса үгэдэг сортовой үрэһэ хүрэнгэтэй болохо талаар ажахынуудта горитой хүдэлмэри хэгдэдэг. Үрэһэндэ гэжэ тусхай участогууд колхоз, совхоз бүхэндэ илгагдадаг, ургасын хойноһоо нарин харууһан хэгдэдэг, орооһонойнь хүсэд эдеэшэһэя хойно хуряагдажа, амяарлан сэбэрлэгдэдэг, шалгагдадаг. Аймаг дотор бүхыдөө үрэһэндэ гэжэ 15.000 гектарта орооһон таригдадаг. Ажахынуудта гол түлэб «Онохойская-4» сортын шэниисэ, «Онохойская-547» сортын обёос таригдадаг. Энэ жэлэй тарилгада хэрэглэгдэһэн 120 мянган центнер орооһоной хахадынь нэгэдэхи, 20 мянган центнерынь хоёрдохи, бэшэниинь гурбадахи классай байһан. Тиихэдэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой үрэһэн бүхыдөө нэгэдэхи классай болгогдоһоор хэдэн жэл үнгэрөө. Ушар имэһээ энэ колхозой механизаторнууд болон тарияашад жэл бүри орооһо тарянай түгтууритай баян ургаса хуряадаг. Удаан, хүйтэн хабарай һүүлээр шииг нойтогүй зунай болобошье, тус колхозой гэшүүд гектар бүриһөө аймагай дүнгһөө 4,7 центнер дээгүүр ургаса хуряагаа бшуу. Ерэхэ жэлэй тарилгада гэжэ эндэхид 12.000 центнер үрэһэ хүрэнгэ хаажа абаха даабаряа хүсэд дүүргэнхэй. Бүхы үрэһэ хүрэнгэнь эдэ үдэрнүүдтэ сэбэрлэгдэжэ, нэгэдэхи класста хүргэгдэхэ дүтэлөө. Шалгалтада асарһан парти бүхэнэйнь үрэһэн нэгэдэхи классай гэжэ тодоруулагдана.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоз үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ, шалгуулха хүдэлмэреэ урда мэтэ һайнаар ябуулна. Хүрэнгэдэ хааһан 15.000 центнер орооһоёо үглөө мүнөөгүй сэбэрлэжэ, шалгуулжа дүүргэхэнь. Ажахын 4 тоог дээрэ үдэр һүнигүй «ОС-4,5» тухэлэй дүрбэн машина, «КЗС-10» тухэлэй оньһожоруулагдаһан пунктда 30 гаран хүн ажаллана. 2-дохи отделениин орооһоной тоогые даагша И. Н. Притчинэй хүтэлбэри доро найман хүн хоёр халаанда ажаллажа, совхоз соогоо түрүүлэн, бүхы үрэһэеэ сэбэрлэжэ дүүргээд, түрэнэй инспекцидэ шалгуулхадань, булта нэгэдэхи классай гэжэ тодоруулагдаа. Хүрэнгын орооһо сэбэрлэлгэдэ хэдэн жэл удаагаар хүдэлһэн, ажалай баян дүршэлтэй, дааһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг хүнүүд эндэ хүдэлдэг заншалтай. Тэдэнэр ажалай түлбэриин нормотой һайн танил. Жэшээнь, хэрбээ сэбэрлэһэн хүрэнгын орооһо нэгэдэхи класста хүргэһэн байгаа һаань, салин хүлһэндэнь 50 процент, хоёрдохи класста һаань — 30 процент нэмэлтэ түлбэри тогтоогдонхой.

Мүнөө аймагаймнай орооһоной склад, амбаар, тоог дээрэ «ОС-4,5 тухэлэй 45 машина, «КЗС-10» ...

ЛИТВАГАЙ ЕХЭ ГРЭС

«Литовско ГРЭС хараагүй хүн мүнөөдэрэй Совет Литвае мэдэхэгүй» — гээд республика дотор энергетикын энэ станци тухай хөөрэлдэдэг.

Электростанциин директор, Социалис Ажалай Герой П. Норейка ГРЭС-тэй... зузаан альбомһоо эхилжэ танилсахыемнай дурадхаба. Альбомой түрүүшын хуудаһанда — нуурай намаглиг эрьедэ жалжышаһан гэрэй фото-зураг.

— Мүнөө ГРЭС-эй байһан газар бүри һаяшаг нимэрхүүгээр харагдадаг һэн, — гээд директор тайлбарилба. — 1960 оной июлиин эхээр түрүүшын кубометр газар малтагдаһан байгаа. Хоёр жэл үнгэрөөд байхада 150 мянган киловатт хүсэтэй түрүүшын энергоблок ашаглалгада үгтөө һэн. 1968 оной тэн багаар зургаадахи блогой хүдэлгэгдэжэ эхилхэдэ станциин түрүүн хараалагдаһан хүсэн — 1.200 мянган киловатт туйлагдаа һэн.

Фото-зурагуудай хажууда — ГРЭС барилгын тон богонихон болзорнуудые харуулһан диаграмманууд, графигууд. Түрүүшын хоёр жэлэй турша соо таба миллион кубометр газар малтагдаһан, ондоо тээшэнь зөөгдэһэн байна.

«32» ба «2500». Эдэ тоонууд юу харуулнаб? 1940 ондо, буржуазиин зонхилжо, байһан һүүлшын жэлдэ, Литвагай хүн бүридэ дунда зэргээр хэды шэнээн электрын элшэ хүсэн хүртэдэг байгааб, тиигээд мүнөө хэды хүртэнэб гэжэ харуулна.

...ГРЭС-эй директортэй хамта машинна зал соо оробобди. Үүдэн дээрэнь плакат үлгөөтэй. Юһэдэхи табан жэлэй турша соо станциин коллектив электрын элшэ хүсэ нэгэ хахад дахин ехээр үйлэдбэрилдэг болохо гээд энэ плакат мэдээсэнэ.

— Хахад хүдэлмэримнай хэгдээ, — гээд П. Норейка хэлэнэ. — Долоодохи блок хүдэлжэ эхилээ. СССР-эй алтан ойн баярай хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа дүүргэгдэхэ гэжэ найданабди. Энээнэй түшэг найдабари — бүхы совет республикануудай, манай захил дүүргэжэ байгаа бүхы коллективүүдэй аха дүүгэй туһаламжа мүн.

Ленинградай «Электросила» заводһоо 300 мянган киловатт хүсэтэй турбиные мэнэ һаяхан Литвагай ГРЭС-эй коллектив абаба. Литвагай энергетигүүдэй захилые ленинградайхид һараһаа үлүүгээр уридшалан дүүргэһээ. Энэ хадаа ГРЭС-эй наймадахи, һүүлшын блок болзорһоонь һураггүй урид — СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн урда тээ ашаглаха арга олгохо юм. Электростанциин хүсэн 1,8 миллион киловаттда хүрэжэ байна. Энэ станци ороноймнай баруун-хойто зүгтэхи эгээл томонуудай нэгэниинь болохо.

Литвагай ГРЭС-эй барилгын бүхы түүхэ — совет арадуудай хани барисаанай, тэрэнэй шэргэшэгүй хүсэнэй эли тодо гэршэ мүн.

Ю. БУДРИС,
ТАСС-ай корр.
Литвагай ССР.

Политическэ һуралсал

ТҮРҮҮШЫН ХЭШЭЭЛНҮҮД

Коммунистнар болон партийнабэшэ хүнүүдэй марксистско-ленинскэ һуралсалда манай аймагай партийна эхин организацинууд нилээдгүй анхарал табина. Шэнэ, 1972—1973 оной һуралсалда аймагай партийна организацинууд һайнаар бэлдэжэ шадаһад.

Аймаг доторнай 11 эхин партһургуулинууд, марксизм-ленинизмын үндэһэн дүрэл шудалха 10 һургуули, 3 теоретическэ семинар эмхидхэгдэнэ. Эдэ семинаруудай нэгэниинь экономическэ шэглэлтэй.

Ажалшадые экономическа эрдэмдэ һургахын тулада ехэ хүдэлмэри ябуулагдаха. Экономикын үндэһэ шудалха ... шатын 4 һургуули хүдэлжэ эхилээ. Тиихэдэ ... экспедициин Мон тосхондо коммунис ажалай һургуули хоёрдохи жэлээ хүдэлнэ. Энэ һургуулиин хэшээлнүүдтэ 110 хүн хабаададаг юм.

Орлик тосхондо аймагай партийна ажахын эдэбхитэдэй һургуули бии. Энэ һургуулида колхозуудай, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар, мэргэжэлтэд һуралсана.

Хамта дээрээ аймаг доторнай 500 гараи зон марксистско-ленинскэ һуралсалда хабаадуулагданхай. Тэдэнэй 300-ниинь коммунистнууд болоно.

Һуралсалай шэнэ жэлэй урда тээхэнэ пропагандистнарай семинар-зүблөөн үнгэргэгдэжэ, политическэ һуралсал эмхидхэхэ тухай хөөрэлдэгдөө.

Түрүүшын хэшээлнүүд үнгэргэгдэбэ. Эдээн тухай юу хэлэлтэйб? Нэн түрүүн эдэ хэшээлнүүдтээ олонхи партийна эхин организацинууд ехэ харюусалгатайгаар хандаа. Хэшээлнүүд һаруул, дулаан гэрнүүдтэ үнгэргэгдэбэ. Хэшээлнүүдтэ хүнүүд эдэбхитэйгээр ерээ, пропагандистнаршье һайн бэлдээ. Жэшээлхэдэ, ойн модоной ажахы (пропагандист нүхэр Гергенов Э. А.), аймагай Соведэй гүйсэдком (пропагандист нүхэр Трофимов П. Д.), «Коммунизм» колхозой (пропагандист нүхэр Самбялов Ж. Д.), Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (пропагандист нүхэр Будаев Д. Б.) болон бусадта түрүүшын хэшээлнүүд һайнаар, һайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэрбэ.

Үнгэрһэн жэлэй алдуу эндүүнүүдые дабтахагүй, зоной һуралсалда харюусалга ехэтэйгээр хандаха гэжэ манай аймагай бүхы партийна эхин организацинууд оролдожо байна. Тиимэ дээрэһээ пропагандистнараар эрхим нүхэдые томилһон байнабди. Тэдэнэй дунда дүй дүршэлтэй нүхэд олон. Жэшээлхэдэ нүхэр Ж. Д. Самбялов һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө Румыни-Болгари аяншалха путевкоор шагнагдаһан байха. Нүхэд Э. М. Бахутова, Д. Б. Будаев, В. Л. Торпинкеев гэгшэд КПСС-эй райкомой Хүндэлэлэй грамота болон үнэтэ бэлэгээр шагнагдаа.

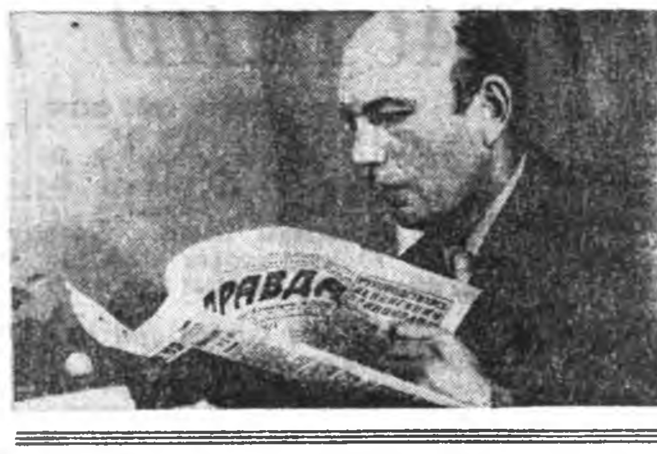
Комсомолой политическэ һуралсалшье эхилэнхэй. Коммунистнууд М. П. Галсанова, Д. Д. Ошоров, Б. Д. Шагдуров болон бусад дүршэлтэй пропагандистнар ажаллана.

КПСС-эй обкомой, райкомой эмхидхэһэн семинарнуудта аймагай олонхи пропагандистнар хабаадалсаһан байна. Тэдэнэр эрдэм бэлэдхэлээр, шадабаряар яһала һайн зон. Тиимэһээ коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй политическэ һуралсал яһала һайнаар ябуулха байһаниинь дамжаггүй.

Партийна һуралсалай хажуугаар арадай университет хоёрдохи жэлээ ажаллахань. Тэдэнэй педагогическа бэ юридическэ факультедүүдтэ 150 гаран хүн һуралсадаг.

Мүн хүдөөгэй малшад хүдөө ажахын түрүү дүй дүршэлэй аймагай һургуулида һуралсана. Энэ һургуули тусхай түсэбөөр, һалбари һалбаряараа хэшээлнүүдээ үнгэргэнэ. 1972—1973 оной һуралсалай жэлые һайнаар, эмхитэйгээр ябуулхын тулада хэмжээнүүдые абахабди.

В. ГАЛСАНОВ,
КПСС-эй Ахын райкомой партийна кабинедые даагша.

Манай зураг дээрэ Захааминай аймагай түрүү пропаагндист, Михайловска дунда һургуулиин завуч, БурАССР-эй габьяата багша Илья Кузьмич Злыгостевые харанат. Тэрэ хорин долоон жэл түүхын багшаар ажаллана.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҺАЙН АЖАЛААРАА АЛДАРТАЙ

«Кировская» гэжэ трамвайн зогсодог газарта буугаад дээшэлжэ, дурасхаалта танкын хажуугаар Илалтын проспектдэ гарабаб. Шанха урдамни 72-дохи магазинай хүхэбтэр шэлээр хэгдэһэн витринэнүүд үглөөнэй наранда ялалзана.

Магазин соо хүн зон үсөөхэн, наймаалагша басагад яһала сүлөөтэй янзатай. Нэн түрүүн магазинай комсорг Марина Шевцоватай танилсажа, ажал хүдэлмэри, ажабайдал тухайнь һонирхон хөөрэлдэбэб.

Энэ магазин горпищеторг соогоо эгээл томонуудайнь нэгэ юм. Аяар дүрбэн магазин бүридэлдэнь ородог. Тиимэһээ хүдэлмэрилэгшэдөөршье олон, түсэб даабариньшье нилээд горитойхон байһаниинь эли ааб даа.

1970—1971 онуудай үеэр эндэ комсомол-залуушуулай бригада эмхидхэгдээ һэн. Урда жэлнүүдтэ энэ магазин түсэбөө дүүргэжэ ядашадаг байһан гэхэ. Харин энэ сагһаа хойшо һараһаа һарада, кварталһаа кварталда түсэбтэ даабаряа ходо дүүргээд лэ байдаг болобо.

Энэ бригадада гушаад залуушуул хүдэлдэг юм. Тэдэнэй 13-ниинь комсомолшууд. Энэ жэлэй гурбадахи кварталай дүнгөөр бригада горпищеторг соогоо гурбадахи һуури эзэлжэ, бага бэшэ амжалта туйлаа гээшэ. Энэ хадаа комсомолой хүдэлмэриин һайжарһанһаа, наймаалагшадай, техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй журамай һайн болоһонһоо, коллектив доторхи холбоо барисаанай эмхитэй, эбтэй эетэй болоһонһоо дулдыдаа гэхэдэ ямаршье алдуу болохогүй хаш даа.

Комсомолой суглаан болохо сагтаа зарлагдадаг, тэндээ ажал хэрэгтээ, ажабайдалдаа шухала хабаатай асуудалнуудые зүбшэдэг, хүдэлмэриһөө сүлөө сагтаа юу хэхэ тухайгаа хэлсэдэг юм. Тиихэдээ коллектив нэгэ үгэтэй, ниитэ нэгэ һанаатай, нэгэ зорилготой болоо гээшэл даа.

Апрель һара соо болоһон ленинскэ шалгалта барилга мүн лэ эмхитэйгээр үнгэржэ, бүхы комсомолшууд 4 ба 5 гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаһан байгаа. Энэнь комсомолшуудай политическэ болон юрэнхы мэдэсээ дээшэлүүлхэ, ажал хүдэлмэреэ һайнаар ябуулха хэрэгтэнь горитой нүлөөлөө.

Бригадын гэшүүн бүхэн ямар нэгэн ниитын даабаритай, ямар нэгэн кружогто һурадаг юм. Жэшээлхэдэ, магазинай товаровед, политинформатор Галина Фёдоровна Зайцевагай ударидалга доро «Манай ленинскэ комсомол» гэжэ кружок хүдэлжэ байдаг. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе угтуулан, Эхэ оронойнгоо түүхэ, мүнөөнэй политическэ байдал, комсомолой түүхэ, тэрэнэй үүргэ гэхэ мэтэ асуудалнууд хэшээл дээрэ шудална, өөһэдөөшье элидхэл, лекци бэлдээд, нүхэдтөө уншажа үгэдэг байна.

Мүн партиин гэшүүд, мүн залуу наймаалагшад Галина Бадлуева, Люба Кислёва, В. Некрасова гурбан горпищеторгын комсомолой комитедэй дэргэдэ эмхидхэгдэһэн политхэшээлнүүдтэ ябалсадаг болоһоор үнинэй.

Мүнөө үеын комсомолшууд болон залуушуул эрдэмтэй байха ёһотой гэжэ хэндэшье мэдээжэ. 72-дохи магазинһаа 15 хүн хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулида һурана. Тэдэнэй һайнаар һурахын тулада магазинай дирекци али боломжоор туһалдаг. Тэдэнэр 6 час соо хүдэлөөд, үдэшэлэн хэшээлдээ үрдижэ ошодог байна. Илангаяа Люба Александрова, Аня Шилкова, Таня Семёнова, Люба Родионова, Оля Бойцова гэгшэд ханалгатайгаар һурадаг юм. Люда Опальникова арбан класс дүүргээд, Москвагай совет наймаанай институтда ороод, заочноор хоёрдохи курсда һурана. Мүн һайнаар хүдэлдэг наймаалагшадай нэгэн Галина Бадлуева (комсоргын орлогшо) Улаан-Үдын кооперативна техникум дүүргэһэн байха.

Наймаалагшадай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туһа болгон, энэ магазинай дэргэдэ коммунис ажалай һургуули эмхидхэгдэнхэй. Тэрээндэ 14 залуу басагад һурадаг юм. Надя Медведева, Валя Кайдолина, Валя Рыкова, кассир Зоя Коростылёва, Зина Слепнёва, Валя Ильина гэхэшэлэн залуу басагад совет наймаанай отличнигууд Вера Евсеевна Казазаева, Сара Моисеевна Гринберг, магазинай директор Любовь Мироновна Попова гэгшэдэй ударидалга доро мэргэжэлэйнгээ «нюусануудые» мэдэхые оролдоно. Эндэ дүй дүршэлтэй аха нүхэдэй хүмүүжүүлхы, һургахы үүргэнь угаа ехэ юм.

Һаяхан горпищеторгын комсомолой бүхы эмхинүүдтэ тоосоото һунгалтын суглаанууд боложо дүүрэө. 72-дохи магазиндашье иимэ суглаан болоо. Юрэдөөл, эндэхи комсомол-залуушуулай бригадын ажабайдал ехэ урагшатай һайнаар ябана. Һаяхан субботнигто гаража, магазинаа, газаагуурхяа сэбэрлээ. Газетэ, журналнуудые захилга һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Бригадын гэшүүн бүхэн ерэхэ жэлдэ «Комсомольская правда», «Молодёжь Бурятии», «Советская торговля» газетэнүүдые абахань.

Сүдөө сагтаа театр, кинодо бригадаараа ошодог юм. «Бидэ Амарай драматическа театрай зүжэгүүдые ехэ һонирхожо хараабди. Оперо ба баледэй театрай шэнэ сезоной нээгдэхэдэ, «Энхэ Булад Баатар» гэжэ оперо хаража, ехэ гоёшоогообди,— гээд Марина хөөрэнэ. —Октябриин 28-да Хяагта город экскурсида ошохобди».

Октябрь һарын тэн багаар «Мэргэжэлдээ юундэ дуратайбши?» гэһэн асуудалаар диспут болоо. Эндэ басагад өөһэдынгөө ажал тухай, тэрээндээ ямар зэргээр хандадаг тухайгаа хөөрэлдөө, зарим ушарта арсалдаадшье абаһан байна.

Баһа зундаа ГТО-гой нормонуудые булта тушаагаа һэн. Энэ дабаае яһала бараагаар гаталаа хаш. Залуушуул сооһоо Нина Калопова алтан значок абахадаал дүтэ байна. Үбэлдөө үнгэргэгдэхэ сана, коньки гэхэ мэтын зүйлнүүдые тушаахадаа хэр гэлдэхэб, тэдэнһээл дулдыдаха. Эдэ амжалтануудайнгаа түлөө Нина Сахалинаар аяншалха путёвкоор шагнагдажа, тиишэ ошохоёо түхеэржэ байна.

Энэ бүгэдэ жэшээнүүд дээрэһээ баримталхада, энэ бригадын коллектив амжалтатайгаар хүдэлдэг, һайнаар һурадаг, таатай зохидоор, бэе махабадтаа аша туһатайгаар амардаг байһаниинь абаһаар лэ харагдана.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулан, 72-дохи магазинай комсомол-залуушуулай бригада хүн зондо эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха түсэбөө 103 процент дүүргэхэбди гэһэн уялга абанхай. Тэрэ түсэбынь мүнгэндэ оруулхада, үдэр бүхэндэ 1.600 түхэригэй, һара бүхэндэ 48.000 түхэригэй наймаа хэхэ ёһотой байна бшуу.

«Энэ уялгаяа дүүргэжэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэхэбди. Арга боломжошье бии гээшэ. Иимэ эбтэй этэй, шумууһан бэрхэ, эдэбхитэй басагадтай хүдэлхэдэ сэдьхэлдэ амгалан даа», — гэжэ комсорг басаган Марина Шевцова омогорхон хэлэхэ юм. Хажуудамнай ерээд байһан «Бакалейн» таһагые даагша Сара Моисеевна Гринберг «зүб» гэһэн шарай үзүүлэн, толгойгоо дохёод абана.

Ялайштар аршаһан витринэнүүдэй наагуур хүнүүд урагша хойшоо һүндэлнэ, абаха юумэеэ бэдэрнэ, шэлэнэ, шэгнүүлнэ. Уданшьегүй магазин соо хүн зон олошороод, наймаалагша басагад сүлөөгөө таһаржа эхилээ һэн.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.
Улаан-Үдэ.

АЖАЛАЙ ЖАГСААЛ

СССР

...руссии

...ЖЭЛЭЙ ТАРИЛГАДА БЭЛДЭНЭ

...ажахыда хэрэгтэй ...үйлэдбэрилхэ, колхоз, совхозуудта үзүүлдэг ...туһаламжаяа үргэдхэхээр Минскын тракторна ...хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэри... уялга абаба. 1973 оной ...тарилгын эхилтэр түсэбһөө гадуур 250 трактор, тэ... энэ жэлэй дүрбэдэхи ...да 150 машина, 500 ...түхэригэй запасной ...бүтээхэ гэжэ предприя... коллективэй абаһан уял... халэгдэнэ.

...тракторна заво... хүдэлмэришэд хорин райо... «Сельхозтехника» нэгэдэ... ...терскойнуудта «Белатрактор промышленна ...заһабарилха, шефгээ ...ажахынуудта эрдэм ...үндэһөөр ажалаа эм... туһалха, малай ...ажал комплекс... оньһожоруулха, 250 ме...торые (гол мэргэжэлээр) ...гэжэ шиидэнхэй.

...руссиин компартиин ...Комитет Минскын, ...заводой хүдэлмэри... үүсхэлые һайшаажа, ...ын предприятинууд... хэр халан дэлгэрүүл... ...дхаба.

ТАСС-ай корр.

...рбайджан

...ГОЙ ҮНДЭР УРГАСА

...ублика ын хүдөө ажахын ...ришэд Азербайджанай ...ургуулгын түүхэдэ ...ехэ амжалта туйлаба. ...гаһаа дээшэ тонно эр... ...шартай түүхэй хлопок ...дой пунктда эльгээг...

...бедиин, Агдамай ба ...ширай районуудай хлопок ургуулагшад эгээл баян ургаса хуряаба. Тэдэнэр гектарһаа 30—32 центнер хлопок абажа, хараалагдаһан даабаряа хоёр дахин дүүргэбэ. Агдамска районой Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Социалис Ажалай Герой С. Керимовэй даадаг коммунис ажалай бригадын гэшүүд, Агджадиин районой «Таджикистан» колхозой бригадир, республикынгаа Верховно Соведэй депутат Шабан Рзаевай бригада гектарһаа 52—54 центнер хлопок хуряаһан байна.

Хамаг техникэ, химическэ үтэгжүүлгэ ашагтай һайнаар хэрэглэһэнһээ, ажалай эмхидхэл эмхи гуримтайгаар табиһан дээрэһээ энэ жэлэй ургаса хуряалгада иимэ амжалта туйлагдаба.

ТАСС-ай корр.

Украина

ТАБАН ЗУУН АДРЕСААР...

Львовой автобус бүтээдэг заводой коллектив Агуу Октябриин хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэбэ. Тиин түсэбһөө гадуур 110 ехэ автобус бүтээгдээ. Жэлэй эхинһээ хойшо гаргагдаһан автобусуудые тоолохо болоо һаа, найма мянгаһаа дээшэ болоо. Хүн зониие зөөдэг энэ машина Советскэ Союзай бүхы союзна республика ба областьнуудта аяар табан зуун адресаар эльгээгдэнэ. Татарай АССР-тэ баригдажа байһан Камскын автозаводой хүдэлмэришэдтэ мүнөө автобус олоор абаашагдаа.

— Город соо ябаха трассада багтааса ехэтэйгээр түхеэрэгдэһэн, холын харгыда— комфортабельна «Турист» гэжэ түхэлэй автобусуудые эльгээнэбди, — гэжэ заводой директорэй орлогшо П. В. Сиренко хөөрэнэ.

«Турист» түхэлэй автобусуудай дунда «ЛАЗ-699Н» гэһэн шэнэ машина бүтээгдэбэ. Илгаань юуб гэхэдэ, түргөөр ябадаг, час соо зууһаа дээшэ километр. Дүшэн хүнэй һуурitай, креслануудынь зөөлэн, хойшоо налайдаг. Жолоошонойнь хүдэлмэри нилээд хүнгэдхэгдэһэн.

Оронойнай 580 предприяти түс заводые элдэб материал, узел болон детальнуудаар хангана. Двигательнүүд Москваһаа, рессор болон карданна валнууд — Минскһээ, тоһоной радиаторнууд — Фрунзеһээ, эпоксиндэ дабирхай —Сумгаидһаа эсаргадана.

ТАСС-ай корр.

Литва

МҮРЫСӨӨТЭ ПРЕДПРИЯТИНУУД

Электротехническэ хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг предприятинуудай нэгэдэлэй «Эльфа» гэжэ түбэй завод жэлэй эхинһээ хойшо түсэбтэ даабариһаа гадуур долоо мянга шахуу электродвигатель, хоёр мянган магнитофон бүтээн гаргаа. СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ хүдэлмэришэдэйнь абаһан уялга хоёр дахин шахуугаар үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Иимэ ехэ амжалта ямар аргаар туйлагдааб гэхэдэ, дүтэрхы үйлэдбэритэй Ригын «РЭЗ», Таллинай — «Вольта», Ленинградай — «Электрик» заводуудтай мүрысэдэг болоһоор үнихэнэй юм.

Аша үрэ ехэтэй энэ хани нүхэсэлэй эхилһээр арбан жэл болохо ойртонхой. Эдэ дүрбэн коллектив бэе бэеынгээ дүй дүршэл халан абалсадаг, хэрэгтэй болоһон сагта али нэгэндээ туһалдаг байха юм. Гансахан энэ жэлдэ Ленинград болон Таллинда зохёогдоһон техническэ документациаар Литвагай дурсагдагша предприяти склад сооха хүдэлмэреэ оньһожоруулһан, ригынхидэй жэшээгээр бэшэндэнь шэрдэхэ хүдэлмэри оньһожоруулагдаа.

Минскын прибор бүтээлгын заводой делегаци һаяхан Вильнюс ерээ. Аха дүү республикануудай мүрысөөтэ предприятинуудай эбтэй эетэй булэдэ Минскын предприяти табадахинь боложо нэмэбэ.

ТАСС-ай корр.

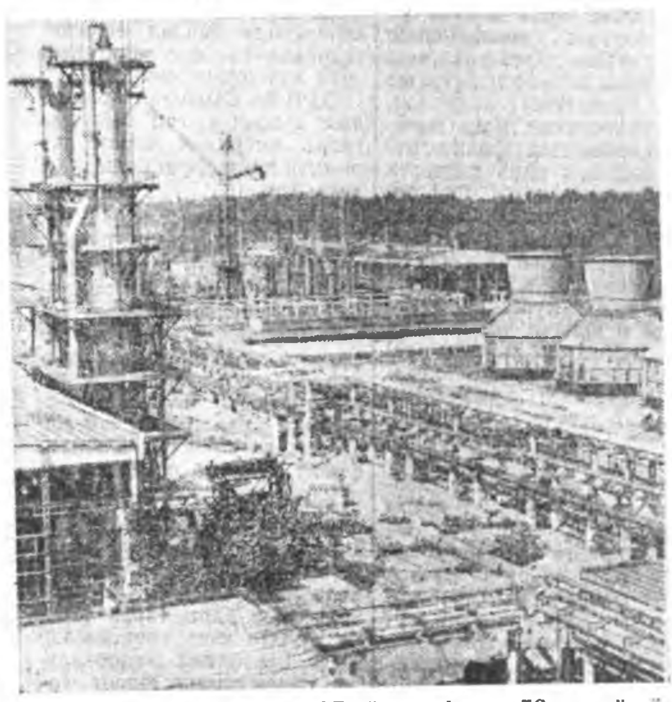
Грузи

НҮХЭДЭЙ ДҮРШЭЛ ТУҺАТАЙ

Грузиин марганец малтан абагшадай ажаһуудаг город Чиатурада Украинын Марганец гэжэ хотоһоо бэшэг абтаба. Тэрэ бэшэг соогоо украин нүхэд СССР-эй 50 жэлэй ойн урда тээ туйлажа байһан ажалайнгаа амжалта тухай мэдээсэһэн байха юм. Үнгэрһэн гурбан квартал соо 8500 тонно руда урид абтаһан уялгаһаа ехээр малтагдажа, оронойнай металлургическа предприятинуудта эльгээгдээ. Ажалайнь бүтээсэ 6,5 процентээр ургаһан байна.

Украинын ба Грузиин горнягууд ажалайнгаа баян дүршэлые үргэнөөр халан абалсана. Нүхэдэй дуоадхалаар Чиатурын В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ руднигта хэдэн машина, агрегадууд түрүү аргаар ашаглагдадаг болоо. Тиигэжэ рудник доторой транспортын ябаса час соо хоёр километрээр түргэдхэгдэһэн байха юм.

ТАСС-ай корр.

ЛИТВАГАЙ ССР. СССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ сүм оролсоһон Ионавска азотно үтэгжүүлгэнүүдэй заводой хүдэлмэришэд түсэбһөө гадуур аммиачна уһа гаргана. Углекислотагай, хуурай мүльһэнэй болон бэшэшье цехүүд графигһаа уридлан хүдэлнэ.

Наука болон техникын туйлалтануудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, ажалайнгаа бүтээсэ ба эмхидхэлые дээшэлүүлэн, Ионавска химигүүд аммиак бүтээн гаргалгын шэнэ хоёрдохи комплексые хахад жэлээр урид ашаглажа эхилбэ.

Завод урган хүгжэжэ байһаар. Азотно кислота гаргадаг агрегадуудай нэгэдэхи комплекс ашаглалгада бэлдэгдэжэ байна. Жэлэй дүүрэтэр үшөө хоёр агрегат хүдэлжэ эхилхэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ЧССР. СССР — Баруун Европо гэһэн газопроводой ...алгада, үгтэхэдэ, Чехословакиин химическэ ба газай ...мышленностьда 1,5 миллиардһаа дээшэ кубометр газ ...етскэ Союзһаа эльгээгдэхэ юм. Мүнөө газопроводой ...рилга дээрэ эршэтэй ажал ябуулагдажа байна. СССР-... тогтоһоор 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ барилгашадай ...һан социалис уялганууд сүм бэелүүлэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГДР-эй хилэ шадархи газопроводой ...сток.

ТАСС-ай фотохронико.

Социалис оронуудаар

АХА ДҮҮ ВЕНГРИИН ҺОНИН

СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

ССР Союзай тогтоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, совет киногой фестиваль декабриин һүүл багаар Венгридэ болохо юм. Энэнь грузин кинематографистнуудай «Тепло твоих рук» гэжэ лентэ харуулалгаар эхилхэ. Тиихэдэ фильм буулгагшад ба гол рольнуудта наадагшад эндэ ерэхэ.

«Тринадцать», «Летят журавли», «Судьба человека», «Баллада о солдате» гэһэн совет кинофильмнүүд Венгриин экрануудаар үнинһөө хойшо харуулагдана. Миллионһоо дээшэ венгрнүүд «Война и мир», «Идиот», «Обыкновенный фашизм» гэһэн картинануудые, «Освобождение» гэжэ киноэпопее хараһан байна. Урдань ехэ амжалтатайгаар харуулагдаһан совет республикануудай студинуудай бүтээлнүүд Венгриин томо томо кинотеатрнуудта табигдахань.

ОРОД ХЭЛЭ ШУДАЛНА

Венгер-совет хани барисаанай эрдэм ухаанай туйлалтануудые тарааха бүлгэмүүд предприятинууд, эмхи зургаануудта ород хэлэнэй олохон кружогуудые эмхидхэбэ. Бүхыдөө Венгридэ 1,5 шахуу миллион хүн ород хэлэ шудална. Орон соонь хэлэнэй гурба мянган шахуу багшанар бии. Жэл бүри 400—500 багшанар мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Советскэ Союзһаа ерэһэн мэргэжэлтэд тэдэнтэй хэшээлнүүдые үнгэргэдэг юм.

1945 ондо Совет Армиин Венгрие сүлөөлһэнэй һүүлээр бүхыдөө хоёр миллион тиражтай ород-венгр ба венгро-ород хорин словарь 47 дахин хэблэгдэн гараһан байна. Эдэнь столой, хармаанай, юрэнхы ба тусхай-техническэ, хүдөө ажахын, медицинын, түмэр-замай, геологиин болон бусад словарьнууд болоно. Мүн гоёон шэмэглэлгын, туристнуудай словарь хэблэгдэн гараба.

МИЛЛИОН ШЭНЭ БАЙРАНУУД

15 жэл соо миллион байра бариха гэһэн шухала зорилго Венгриин правительство 1960 ондо барилгашадай үмэнэ табиһан юм. Болзоройнь дүүрэтэр үшөө гурбан жэл үлөө, тиибэшье энэ түсэбэй дүүргэгдэхэнь дамжаггүй гэжэ бүри мүнөө эли болонхой.

Гэр байра бариха комбинадай ашаглалгада үгтэһэнһөө хойшо иимэ барилга орон соо бүри түргэнөөр хэгдэдэг болоо. Будапештдэ шэнэ «гэрнүүдэй фабрика» һаядаа бодхоогдожо эхилхэнь. Иимэрхүү предприятинууд Дьер, Мишкольц, Сегеда, Печь, Дебрецень городуудта баригданхай. Тэдэнэй олонхидтонь Советскэ Союзһаа абаашагдаһан түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо.

Һүүлэй жэлнүүдтэ барилгын материалнуудай промышленность хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байна. Һаяар Беременскэ завод продукци үгэжэ эхилхэнь, Ходмезевашархедэ үнгэтэ плиткэнүүдые бүтээдэг түгэс оньһожоруулагдамал предприятиин барилга дүүргэгдээ. Эдэ плиткэнүүд мүн лэ хилын саана худалдагдаха юм. Сексардда синтетическэ материалнуудаар үүдэ, сонхын рамануудые үйлэдбэрилжэ эхилээ.

Барилгын зарим материалнуудые хилын саанаһаа худалдан абахаар хараална. Модо, асбест, түмэр гэхэ мэтые гол түлэб Советскэ Союзһаа худалдан абаха.

Библиотекын ой

Будапештдэхи М. Горькиин нэрэмжэтэ гүрэнэй библиотекын эмхидхэгдэһээр 25 жэлэй ой гүйсэбэ. Дэлхэйн 35 хэлэн дээрэ гаргагдаһан 180 мянган боти ном эндэ бии.

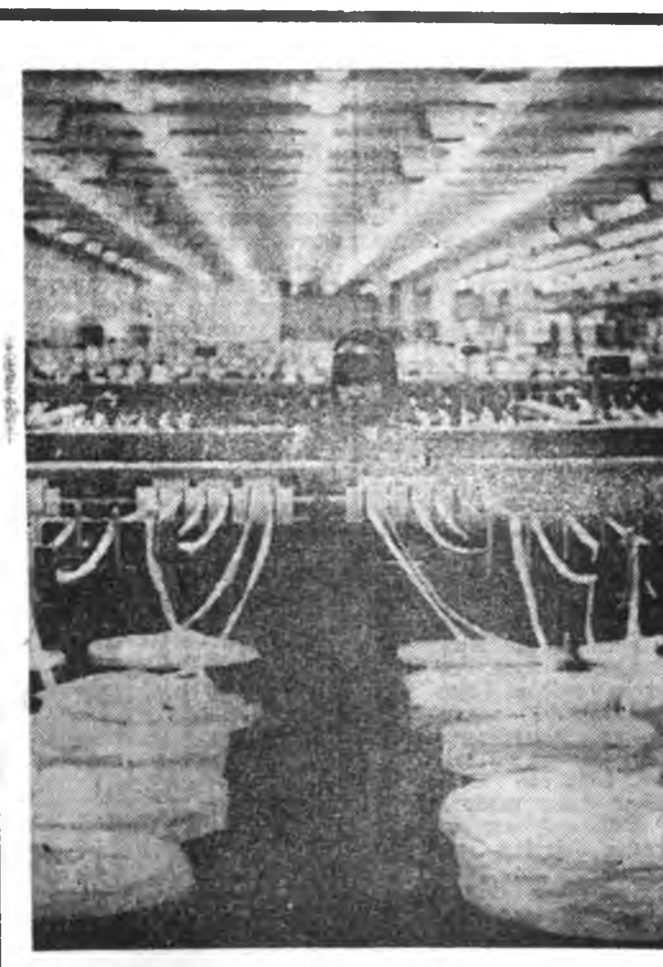
Уншагшадай хэрэглэхын тула, эрдэм ухаанай элдэб һалбаринуудта буулгагдаһан зурагууд ба багахан фильмүүд бии.

Энэ библиотекэдэ жэл бүри 10—12 мянган боти номууд нэмэдэг. Хэдэн мянгаад классическа ба мүнөөнэй зохёолнуудтай, Ази, Африка ба Американ арадуудай хүгжэмүүдтэй нотонууд, грампластинкануудай коллекци эндэ хадаглагдадаг.

Хүргэгдэһэн шүлэн

Хүргэһэн зүйлнүүдэй промышленность Венгриин экономикын эгээл түргэн ургажа байһан һалбаринуудай нэгэн юм. Мүнөө жэлдээ 50 мянган тонно продукци үгэнэ. Республика дотор эдеэ хоолой 50 янзын хүргэгдэһэн зүйлнүүд буйлуулан гаргагдана. Шүлэнүүдые, огородой эдеэнэй блюдэнүүдые хүргэхэ һонин арга мэргэжэлтэд олобо. Тэдэнь шэнэ-эдеэнһээ шанараараа дутахагүй байна.

АПН-Будапресс).

Германиин Демократическа Республикада СССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тула тэмсэл эхилбэ. Энэ алдарта ойдо зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ шэнэ амжалтанууд туйлагдана. Түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэхын түлөө Лейнефильдын бүд нэхэлгын предприятинуудай хүдэлмэришэд тэмсэнэ. Энэ предприятида Советскэ Союзһаа абаашагдаһан хлопогоор бүд нэхэгдэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бүд нэхэлгын предприятиин нэгэ ... соо.

ТАСС-ай фотохронико.

ХҮРШЭ ОБЛАСТИИН ҺОНИН

БАЯРАЙ ҮДЭР

Лом гэжэ нютагай таряашад, механизаторнууд энэ жэлдэ баян таряа ургуулжа абаа. Дунда зэргээр гектарай 14 центнер таряа хуряаба. Ингэжэ совхозуудай трест соо эндэхид хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

Ургасаяа хуряажа дүүргэһэнэй һүүлээр Лом нютагай ажалшад шэнэ клуб толлобо. Энэ һууринай тэгэн дунда томо байшан яларан бодонхой.

Октябрь һарын һэрюуншэг нэгэ үдэр яларһан шэнэ байшан тээшээ хүн зон олоороо шэглэбэд. Молодовско сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ М. В. Анисимова эндэ сугларагшадые шэнэ клубта орохыень уриба. Библиотекэ соонь номууд тагууд дээрэ табигданхай. Ехэ залтай, репетици хэхэ таһалга гэхэ мэтэнүүд эндэ бии.

Эндэхи найман жэлэй һургуулиин багшанар уран зохёолой найруулга бэлдээ, хэдэ хэдэн дуу дуулаа.

Үглөөдэрынь Сретинскын багшанарай училищиин агитбригада эндэ айлшаар ерэбэ. Түрүүшынгээ концерт эдэнэр һониноор, уран хурсаар харуулһан байна. Ингэжэ Лом гэжэ нютагта соёлой үшөө нэгэ гуламтын гал носолой.

УРАШУУЛАЙ АЖАЛ ХАРУУЛАГДАБА

«Улаахан сэсэг» гэжэ нэрэтэй дайнай болон ажалай ветерануудай клубай үүсхэлээр уран гартануудай бүтээлнүүдэй выставкэ нээгдээ.

Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй клуб уран нарин искусствын музей шэнги болоод байба. Һубаһаар, угаһаар элдэб уран гоёор оёлго, элдэбын зүйлнүүдээр бүтээһэн элдэбын дүрэнүүд, модоор урлаһан зүйлнүүд, оёһон юумэнүүд, зураһан зурагууд, керамика болон бусад экспонадууд дүүрэн даа.

Энэ выставкэ хараад байхадаа, али нэгэн бүтээлые шэлэжэ магтахын аргагүй. Эндэ табигдаһан зүйлнүүд бултал һайн, ехэ оролдосотойгоор, нарин нягтаар, уран гоёор бүтээгдэһэн байна.

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулжа, А. И. Волковагай бүтээһэн «Манай гүрэнэй гербын» бүтээл яһалашье һайн сэгнэлтэдэ орохоор байна даа.

«Ойн олзо» гэһэн Г. В. Лебедевэй хэһэн зүйлнүүд ехэ һайшаалтай. Байгаалиин гоё һайханиие жэгтэй хёрхоор обёоржо шададаг хүнэй уран гараар дархалһан гэжэ тэмдэглэлтэй.

Уран бүтээлэй зүйлнүүдые хэдэг туршалгын предприятиин хэһэн юумэнүүдые тэмдэглэлтэй, гоёолтын хэрэгсэлнүүд болон бусад эндэ олон байлсаа. Теэд эдэ зүйлнүүдэй үшоол наймаанда гараадүй байһаниинь халагламаар даа.

Арадай оюун бэлигтэнэй ехэ арга боломжотой байһые энэ выставкэ гэршэлэн харуулба.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ДУУН

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан бүхэроссин харалгын һүүлшын шата эхилбэ. Уран һайханай хүдэлмэридэ хабаадагшадай тон харюусалгатай хаһа эхилбэ.

Арад зоной оюун бэлиг хүгжөөхэ арга боломжо ехэ гээшэ. Жэл бүри гүрэн энэ хэрэгтэ ехэ хэмжээнэй мүнгэ һомолно. Энээниие нимэ баримтаар гэршэлжэ болоно.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада область дотор колхозуудай мүнгөөр, мүн бэшэ аргаар соёлой 226 байшан, 104 библиотекэ, номой 20 магазин болон бусад баригдаа. Олониитын 700 библиотекэ, 830 клуб болон соёлой байшан, гүрэнэй ба профсоюзай 400 киноустановко, үхибүүдэй хүгжэмэй 40 һургуули мүнөө область дотор хүдэлжэ байна.

Энэ табан жэлэй туршада 1.500 гаран барилга, тэрэ тоодо соёлой 200 гаран эмхи зургаанай байшан баригдаха хараатай.

ЗАНШАЛТА ЁҺОЛОЛГО

Шэтэ хотын түбэй үйлсэнүүдтэ хүн зон олоороо сугларанхай. Эсэгэнэрэй ёһо заншалые наринаар сахижа, арьбадхажа ябаха гэһэн уг зорилготой залуушуулай жэл бүриин жагсаал-уулзалга мүнөө намаршье болобо.

Забайкалиие сүлөөлэлгын дайн байлдаануудта унагшадай мүнхэ дурасхаалда болодог жэл бүриин энэ жагсаал-уулзалга энэ жэлдэ бүришье ехэ удхатай байба. Юуб гэхэдэ, Дурна зүгые хариин булимтаргашадһаа, дотоодын дайсадһаа сүлөөлһөөр 50 жэлэй ой үргэнөөр тэмдэглэгдэжэ байһан үетэй.

Комсомолой Шэтын горкомой нэгэдэхи секретарь А. Семинотрусов баяр ёһололой митинг нээбэ. Забайкалиин, Дурна зүгэй газар дайдын сүлөөлэгдэһөөр 50 жэлэй ойгоор эндэ сугларһан хүбүүд, басагадые амаршалаад, партиин горкомой секретарь О. В. Викулов тэдэ дүлэтэ жэлнүүдэй үйлэ хэрэгүүд тухай хөөрэһэн байна.

Комсомолой областной, городской, районуудай организацинуудай улаан тугуудтай, бронетранспортёрнуудтай жагсаалда хабаадагшад Забайкалиие сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ ами наһаяа үгэгшэдэй хүшөө тээшэ шэглэбэ. Эндэнь богонихон митинг боложо, залуу үетэнэй, граждан дайнда хабаадагшадай түлөөлэгшэд болон бусад үгэ хэлээ. Ингэжэ хүшөөгэй дэргэдэ баглаа сэсэгүүд табигдаа, гурба дахин буудалтаар салют үгтөө.

Ингэжэ залуу үетэнэй революциин, коммунизм байгуулгын хэрэгтэ үнэн сэхэ байһанай намарай заншалта жагсаал үнгэргэгдэбэ.

«Забайкальский рабочий» газетэһээ абтаба.

ЭРДЭМ БА ШАЖАН

«Эрдэм ба шажан» гэжэ журналай юһэдэхи номер уншагшадта һаяхан хүрэжэ ерэбэ. «Знание» гэжэ Бүхэсоюзна бүлгэмые Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ, «Знание» гэжэ Бүхэсоюзна бүлгэмэй VI съездэдэ КПСС-эй Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалгын бэшэгээр тус номер нээгдэбэ. «Эрдэм мэдэрэл — арад зондо!» гэһэн түрүү бэшэг соо «Знание» бүлгэмэй 2,5 миллион гэшүүнэй совет арад зоной дунда ябуулдаг асари ехэ ажал хүдэлмэри тухай хэлэгдэжэ, лекционно хүдэлмэриин урда табигдаһан зорилгонууд тодорхойлогдобо.

Грузи, Азербайджан, Армени — гурбан союзна республикын хилые нэгэдхэдэг Храми гол дээрэхи хани барисаанай хүүргэ тухай «Улаан хүүргэ» гэжэ гаршагтай статья дотор хэлэгдэнэ.

«Би яажа марксист болоо һэмбиб? гэһэн гаршагтай Грузиин түрүүшын революционно правительство толгойлһон Филипп Махарадзе гэгшын дурдалганууд, Азербайджанай уран зохёолшо, партийна ба гүрэнэй элитэ ажал ябуулагша, Соведүүдэй Бүхэсоюзна 1 съездын делегат Нариман Нариманов тухай статья толи... доо.

«Анна Смирновагай ами... ралга», «Бурханай ... һээлгэ», «Үнэн зүбые бэдэрэн» болон эндэ то... логдоһон бусадшье стать... соо шажан мүргэлэй ... хойшолонгууд элишэлэгд...

Атеизмын теори болон бо... асуудалнуудта В. Корот... вой, В. Астаховай, А. Кал... новай статьянууд зорюул...

Камил Икрамовай «Ябо... сэрэгэй капитан» гэжэ р... най, Англиин уран зохё... Джон Уиндемэй «Би эти... гүйб» гэһэн романай хэһэ... шажан мүргэл тухай һүү... үедэ хэблэгдэн гараһан ном... дай хуряангы шэнжэлэл ... номерто мүн үгтэбэ.

СПОРТ — СПОРТ

Пушкин — Ленинград гэһэн замаар 46-дахи хүнгэн атлетикын урилдаан үнгэргэгдэбэ. 30 километр утатай урилдаанай харгыда СССР-эй 48 городуудай, Финляндиин Турку городой 500-гаад марофонецууд гараһан байна. 1 час 33 минута 30,4 секунда саг харуулжа, Финляндиин спортсмен Аарно Ристимяки урилдаанда түрүүлбэ.

Энээнһээ гадна 50—60 наһатай спортсменүүд 15 километртэ, жараһаа дээшэ наһатай спортсменүүд 3 километртэ урилдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 78 наһатай Николай Иванович Золотов Дворцово талмай дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

«ПАХТАКОР», «ШАХТЕР»— ДЭЭДЭ ЛИГИДЭ

Ерэхэ жэлдэ Ташкентын «Пахтакор», Донецкын «Шахтер» команданууд футболоор ороной чемпионадай дээдэ лигидэ наадаха нэрэ хүндэдэ хүртэбэ. Октябриин 31-дэ «Пахтакор» Запорожиин «Металлургтай» уулзахадаа, 4:0 тоотойгоор шүүгээ. Энэ үдэр «Шахтер» Ивановск хотын «Текстильщик» командатай наадахадаа, 3:1 тоотойгоор илаһан байна. Тиигэжэ Ташкентын футболистнууд — 51, харин горнягууд 49 очкотой болоһон байна. Удаадахи һуури эзэлжэ ябаһан Одессын «Черноморец» Душанбе хотын «Памиртай» наадахадаа, 0:1 тоотойгоор шүүгдэбэ. Энэ уулзалгын һүүлээр 46 очкотой болоһон Одессын футболистнууд эрхимлэгшэдые хүсэжэ шадахаяа болёо.

(ТАСС).

Ленинградайхидай түрүүшын илалта

Шайбатай хоккейгээр ороной түрүү һуури эзэлэлгын 3 наадан октябриин 31-дэ болобо.

Челябинскын «Трактор» Ленинградай СКА-гай хоккеистнүүдтэй наадахадаа, 4:6 тоотойгоор шүүгдээ. Ленинградай сэрэгшэд энэ чемпионадта түрүүшынгээ илалта туйлаһан байна. Энэ нааданда Челябинскын хоккеистнүүд хамгаалалта хэхэдээ, ехэ алдуу эндүүнүүдые гаргажа шүүгдэбэ. Имагтал ураалайхидай вратарь Герасимовай һайнаар наадаһанһаа тэдэ бүри ехэ тоотойгоор шүүгдээгүй байна.

Энэ үдэр «Химик» Свердловскын «Автомобилистын» хоккеистнүүдтэй уулзахадаа, 4:3 тоотойгоор булиба. Наадан гурбадахи шатада Воскресенск хотын спортсменүүд эршээ улам эдэбхижүүлжэ, шүүжэ гаран, түрүүшын уулзалгада шүүгдэһэнэйнгээ түлөө харюугаа абаба.

Москвагай «Крылья Советов», «Динамо» командануудай наадан һонирхолтой гоор үнгэрөө. Шанга тулалдаанай һүүлдэ тэдэнэр 4:4 тоотойгоор тэнсэһэн байна. Эндэ хамгаалагшадай һула муугаар наадаһан ушарые һамбаашалжа, добтолгошод амжалта туйлаһан байна.

ОЛИМПИАДАДА ХАБААДАГША— ЗАХААМИНАЙ АЙЛШАН

Спортдо дуратайшуул Мюнхендэ үнгэргэгдэһэн Олимпиадын наадануудай дүнгүүдээр мүнөө болотор һонирхоһон зандаа. Энэ шанга мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаһан хүнүүд лэ Олимпиада тухай дэлгэрэнгыгээр, тодорхой һониноор хөөрэжэ шадаха байна бшуу. Тиимэһээ ВЛКСМ-эй ЦК, спортын Бүхэсоюзна комитет, Олимпиадын нааданда хабаадагшадые оронойнгоо городуудта, фабрика, заводуудта, һургуулинуудта, хүдөөгэй һуурин тосхонуудта мүнөө эльгээнэ. Оронойнай түрүү спортсменүүд Мюнхендэ болоһон наадануудай, творческо ерээдүйнгөө хараа түсэбүүд тухай ажалшадта хөөрэжэ үгэнэ.

Суута спортсмен бүхэнэй амжалтаар һонирходог хүнүүд орон доторнай олон. Мүнөө үедэ спортын ехэ мүрысөөнүүдые телевиденеэр хараха аргатай болонхойбди. Мюнхендэ болоһон боксернуудай мүрысөө Буряадаймнай бүхы зон хараа. Тиихэдээ Борис Зориктуевай амжалта туйлахыень булта хүсэһэн байха.

Спортын уласхоорондын классай мастер, ороной чемпион Борис Зориктуев түрэл республикадаа айлшаар ерэбэ. Һаяхан суута спортсмен Захааминай аймагаар ябаад бусаба. Захаамин нютаг ерээд байхадаа, «Коммунизмын зам» колхоздо, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадта ошожо, колхознигуудтай, хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаа.

Буряад ороной хүбүүн, боксоор спортын мастер хабаадалсаһан бүхэсоюзна ехэ мүрысөөнүүд тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрөө.

В. БАДМАЕВ.

Шанга тулалдаан боло...

ЕРЕВАН. (ТАСС). Футболоор СССР-эй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөнэй ээлжээтэ нааданда эндэхи «Арарат» команда Москвагай «Спартактай» уулзахадаа, 1:1 тоотойгоор тэнсэбэ.

Ереванай футболистнууд добтолхы шэнжэтэйгээр наадаа башье, добтолгонуудаа түгэс хэхэдээ, дамжуулганууды хэхэдээ, алдуу эндүү гараһан байха юм. Тиихэдэ ... шадынь үсөө добтолбошье, ... шэтэй шангаар наадаһан ... на. Нааданай эхилһэнһээ ... шо 58-дахи минутын ябажа байхада, «Спартагай» футболистнууд бүмбэгэ абажа ... толходоо, нугөөдэеэ тухаа... руулаа. Эндэ Пискарёв ... гаржа, «Араратай» саха ру... түрүүшын бүмбэгэ сохи... оруулба. Энээнһээ хойшо 1... минутын үнгэржэ байха ... ереванайхид ялын сохилто ... хэдээ, нааданай тоое тэгшэ... хэбэ. Заназанян бүмбэгэ аба... Казарянда дамжуулхадань, ... рэ онобшотой бэрхээр бүм... гээд Андриасян руу шэглүү... жэрхёо. Тиихэдэнь тэрэ удаа... жа байнгүй, бүмбэгэ сохи... энэ шанга тулалдаае тэнсэ... гээр дүүргэһэн байна.

Спортын шэнэ ордо...

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Спортын шэнэ ордоной бари... Корейн Арадай-Демократиче... ска Республикын гол гуда... жануудай нэгэндэ — Чхолли... май үйлсэдэ хэгдэжэ бай... Мүнөө спортын ордоной ту... хо баригдаад, досоохи ту... рэлгэнүүдынь хабсаргагдаж... эхилбэ.

Пхеньяндахи спортын ор... хадаа республикын спорт... мантан томо барилга боло... Тэрэ оньһон техникээр ханга... данхай. Спортын ордон ... мянга гаран хүнүүдые ба... тааха байна. Ордоной спор... тын талмайн утань — ... метр, үргэниинь — 40 мет... Спортын элдэб зүйлнүүдээр волейболоор, баскетбо... столой теннисээр, боксоор, ... рилдаагаар, спортын ба ... һайханай гимнастикаар — мүрысөөнүүд эндэ үнгэрг... хэ юм. Хоккейн мүрысөөн... дые эмхидхэхэдээ, елүүр ... тоохын тула тусхай түхеэ... гэ хабсаргагдаха байна.

Һорилго хэхэ арбан ... спортсменүүдэй мэдэлдэ үгт... юм. Фойень уужам, һаруул...

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефону...

г. Улан-Удэ, ул. Ле...на 35. Телефоны: редак...ра — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, зам. ответ. секре...ря — 66-76, отделы: ... тийной жизни — 60-..., сельского хозяйства—64-..., 63-86, пропаганды и аги...ции — 56-23, промышлен...сти и строительства—61-..., советского строительства ... быта — 69-58, культуры ... школ — 60-21, писем и р... селькоров — 67-81, инфор...мации — 34-05, обществ...ная приёмная — 56-62, ма...шинное бюро — 57-63, фо...толаборатория — 33-61.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · ХИЛЫН СААНАҺАА · РАДИО

ВЬЕТНАМДА АМГАЛАН БАЙДАЛ ҺЭРГЭЭХЫН ТҮЛӨӨ

Индохитадтахи байлдаа унжагайруулан һүжэрөөжэ байһан ушарые дэлхэйн үргэн олониитэ эрид буруушаана. Вьетнамдахи дайе болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээндэ США-гай дары гар табиха эрилтэ табина.

ХАНОЙ. Абаһан уялгануудаа США-гай правительствын дүүргэхыень туйлаха уряатайгаар Вьетнамай национальна, демократическа, эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй холбоон Урда Вьетнамай бүхы хүн зондо хандаба. Урда Вьетнамай арад зоной амгалан тайбан, национальна бэеэ даaһан байдалтай болохын тула национальна найрамдалда, эб эетэй байлгада һөөд тойбо татаһан политика баримталхаяа Сайгоной хархис захиргаан болихо ёһотой гэжэ хандалга дотор хэлэгдэнэ.

БЕРЛИН. Вьетнамдахи дайе болюулха, амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээндэ США-гай гар табихые эриһэн мэдүүлтэнүүдые Сүлөөтэ немец профсоюзуудай нэгэдэлэй түбэй правлени, германо-совет хани барисаанай бүлгэмэй түбэй правлени, фашизмда эсэргүү тэмсэлшэдэй комитет, Культурбунд ба ГДР-эй ниитын бусад эмхинүүд тунхаглуулба.

УЛААН-БААТАР. Вьетнамдахи дайе болюулхын тула хэгдэжэ байгаа ябуулганууд вьетнам арадай баатарлиг тэмсэлэй, Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай аха дүү арадуудай саг үргэлжын туһаламжа, дэмжэлгын, Вьетнамай үнэн зүб хэрэгые хамгаалдаг дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэнэй эдэбхитэй ябуулгын үрэ дүн болоно гэжэ «Үнэн» газетэ тэмдэглэнэ.

ПАРИЖ. Индохитадай арадуудтай Францийн олониитын һанаалаа нэгэдэлгын митинг Париждахи «Мютюалите» гэжэ зал соо болобо. Вьетнамдахи дайе болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээндэ Холбоото Штадуудай правительствын дары гараа табиха эрилтэтэй тогтоол митингдэ хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар абаһан байна.

БУДАПЕШТ. Бүхэдэлхэйн демократическа залуушуулай федераци мэдүүлгэ тунхаглахадаа, вьетнам арадай баатарлиг тэмсэлтэй һанаалаа нэгэдэлгын хүдэлөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхыень демократическа ба бүхы түрүү хүсэнүүдые уряалба.

(ТАСС).

ПРАГА

ЧССР-эй Федеральна суглаанай сесси

ТАСС

ЧССР-эй Федеральна суглаанай ээлжээтэ сесси Прагын Градта нээгдэбэ.

КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй Президент Л. Свобода, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал ба ЧССР-эй бусад хүтэлбэрилэгшэд сессиин хүдэлмэридэ хабаадана.

ЧССР-эй Федеральна суглаанай Түрүүлэгшэ А. Индра эхилэлгын үгэ хэлэхэдээ, урдахи сессиһээ хойшо үнгэрһэн үе соо ЧССР-эй Федеральна суглаанай Президиумэй хүдэлмэри тухай элидхэбэ.

ЧССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Б. Хнеупек Чехословакиин Социалис Республикын гадаадын политикын гол хараа шэглэл тухай Федеральна суглаанай хоёр палатын депутадуудта мэдээсэбэ.

ПАРИЖ

СЕПГ-гэй делегаци Францида

ТАСС

Францийн Коммунис партиин уряалаар эндэ ерэһэн Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин делегаци Францида аяншалгаяа дүүргэбэ.

Политбюрогой гэшүүн, СЕПГ-гэй ЦК-гай секретарь Курт Хагер түрүүтэй СЕПГ-гэй делегаци эндэ аяншалха үедөө Париэтай танилсахаһаа гадна, зарим федерацинуудта, ФКП-гэй эмхинүүдтэ хүрэһэн байна. Францийн Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэдтэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй һүүлээр хамтын коммюникедэ гар табигдаа. ФКП-гэй ба СЕПГ-гэй хоорондохи аха дүүгэй харилсаа холбоое хүгжөөн бэхижүүлхэ тухай хэлсээн баталагдаба.

Францийн социальна хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй министр Э. Фортой, урдын фронтовигуудай хэрэгүүдые эрхилдэг министр А. Бортой СЕПГ-гэй делегаци уулзажа хөөрэлдэһэн байна.

ХАНОЙ

Нгуен Зуй Чиниин мэдүүлгэ

ТАСС

Вьетнамдахи дайе болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээндэ гар табилга хойшолуулһанайнгаа түлөө американ тала бүрин харюусаха ёһотой гэжэ ДРВ-гэй премьер-министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Зуй Чинь мэдүүлээ. ДРВ-тэй хэһэн хэлсээгээ бэелүүлжэ, США-гай правительство хэлсээндэ гар табиха зэргэтэй гэһэн эрилтэ табиба.

Лаосой Патриотическа фронтын түлөөлэлгэтэ эмхиин ДРВ-дэ байгуулагдаһанда зорюулжа, октябриин 30-да Ханойдо эмхидхэгдэһэн уулзалга дээрэ Нгуен Зуй Чинь үгэ хэлэхэдээ, ингэжэ тэмдэглээ. Амгалан байдалай түлөө тэмсэдэгэйнь, ДРВ-гэй правительствын октябриин 26-да хэһэн мэдүүлгые эдэбхитэйгээр дэмжэһэнэйнь түлөө социалис оронуудай ба бусад гүрэнүүдэй правительстванүүдтэ, арадуудта ДРВ-гэй правительствын зүгһөө баяр баясхалан хүргэбэ.

ВАШИНГТОН

Р. НИКСОНЭЙ ҮГЭ

ТАСС

США-гай президент Р. Никсон Холбоото Штадуудай сэрэгэй политикада зорюулагдаһан мэдүүлгэ радиогоор тунхаглаа.

Мүнөө үедэ федеральна правительствын бюджедэй гурбанай нэгэ хубиие сэрэгэй гаргашануудай үрэбхижэ байгаашье һаань, энээндэ зорюулһан һомололгоёо хорооход ёгүйбди гэжэ Р. Никсон мэдүүлһэн байна. США-гай хэжэ байһан хөөрэлдөөнүүдтэ «хүсэ хэрэглэлгын» хараа шугам баримталха шухала гэжэ президент тэмдэглээ.

Гэхэтэй хамта дэлхэй дээрэ сэрэгэй хүсэнүүд эрид хубилаа, энэ талаар СССР ехэ амжалтануудые туйлаа гэжэ Р. Никсон баталха ушартай болоһон байна. Хэрбээ Эйзенхауэрай засаг барижа байха үедэ ядерна хүсэнэй талаар СССР-һээ США һураггүй булюу байгаа һаань, харин мүнөө «Холбоото Штадууд, Советскэ Союз ядерна хүсэ шадалаараа тэн адли болоо» гэжэ Р. Никсон мэдүүлбэ.

Японой газар дээрэ США-гай зуу гаран сэрэгэй баазанууд бии юм. Тэдэнэй олонхидонь Урда Вьетнамда бута сохигдоод ерэһэн американ сэрэгэй техникэ заһабарилагдадаг байна. Энэ жэлэй зургаан һара соо Сагамихара гэжэ газартахи США-гай сэрэгэй баазада гурбан зуу гаран американ танкнууд заһагдан гараа. Харин энэ техникые дахяад Урда Вьетнам абаашалтые япон арад зон эрид буруушаана. Тэдэнэр оронойнгоо газар дайдые США-гай сэрэгэй бааза болгон хэрэглэлгэдэ эсэргүүсэн, тэмсэлдэ бодонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сагамихарадахи США-гай сэрэгэй баазада. ТАСС-ай фотохронико.

ХАНОЙ

Урда Вьетнамай Национальна сүлөөлэлгын фронтын Центральна Комитедэй хандалга

ТАСС

Урда Вьетнамай Национальна сүлөөлэлгын фронтын Центральна Комитет хандалга гаргаа гээд Сүлөөлэлгэ гэжэ хэблэлэй агентство мэдээсэбэ. ДРВ-гэй правительствын октябриин 26-най мэдүүлгые, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын октябриин 28-най мэдүүлгые Урда Вьетнамай арад зон, Урда Вьетнамай Национальна сүлөөлэлгын фронт бүрин дэмжэнэ гэжэ хандалга дотор хэлэгдэнэ. Дай болюулжа, Вьетнамда амгалан байдал һэргээхын тула, Азида, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһа хүргэхын тула, вьетнам арадай, американ арадай ба бүхы дэлхэйн арадуудай хуулита эрилтэнүүдые, хүсэлэл эрмэлзэлые хангахын тула Америкын правительство уялгануудаа дүүргэхэ, хэлсээндэ гар табиха ёһотой гэһэн эрилтэ табинабди гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Вьетнамай урда хубида ехэ буугай нзерээн гушан жэлэй турша соо замхаагүй. Тиимэһээ бэеэ даaһан, сүлөөтэ байдалтай болохо, амгалан байдалай һэргээгдэхынь тула хэнһээшье үлүүгээр хүсэнэбди. Дайе болюулжа, Вьетнамда амгалан байдал һэргээхэ зорилготой хөөрэлдөөнүүдтэ һайн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хабаадаабди.

Хэды ехэ гээлтэ хоролтодо ороошье һаа, манай арад зон үнэн зүб тэмсэлээрээ ходо илалта туйлана. Вьетнам арадай үндэһэн эрхэ, Урда Вьетнамай хүн зоной өөһэдынгөө байдал өөһэдөө тодорхойлхо эрхэ хангахын тула ехэ юумэ хэнэбди.

ДРВ ба США-гай хоорондын хэлсээндэ гар табигдаа һаань, американ эзэрхэг түримхэй дайн дары болюулагдаха һэн.

«Вьетнамдахи дайе болюулжа, амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээндэ» Холбоото Штадуудай гар табиулхын түлөө тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ, Эхэ оронойнгоо сүлөөтэ, бэеэ даaһан байдалтай болохын тула шэн габьятайгаар тэмсэхэ уряатайгаар Урда Вьетнамай Национальна сүлөөлэлгын фронт оронойнгоо бүхы хүнүүдтэ, сэрэгшэдтэ хандаба.

Холбоото Штадуудай, Вьетнамай Демократическа Республикын хоорондохи хэлсээндэ США-гай правительствын дары гараа табиха эрилтэ хэхэ уряатайгаар Урда Вьетнамай Национальна сүлөөлэлгын фронт социалис оронуудай арадуудые, бүхы дэлхэйн сүлөөтэ ба бэеэ даaһан арадуудые уряална.

ПАРИЖ

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Урда Вьетнамай газар нютагуудта Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ба дахуулнуудай армиин сэрэгүүдэй хоорондо шанга тулалдаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Түбэй хада гүбээлиг газарта, Контум провинцида илангаяа шанга байлдаан болоно.

Сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй подразделенинүүд Урда Вьетнамай ниислэл хотые бүһэлэн хүреэлжэ байна. Үнгэрһэн үдэрнүүдтэ патриодууд Сайгон шадарай 25 һуурин тосхониие сүлөөлөө.

Эдэбхитэй добтолгонуудыень сухарюулхын тула патриотическа хүсэнүүдэй бэхилэлгэнүүдтэ американ-сайгон авиаци зэрлиг бүдүүлигээр добтолно.

Камбоджотой хилэлдэг Киенгфонг провинцида шанга тулалдаанууд болоно. Эндэ шэбээлһэн дайсанай хэдэн бэхилэлгэнүүдтэ сүлөөлэлгын хүсэнүүд добтолжо, ехэ гээлтэ хоролтодо оруулба.

Домбото губи талада болоһон байлдаануудай үеэр Лаосой Арадай сүлөөлэлгын арми удаа дараалан илалта амжалтануудые туйлана. Октябриин 30-да Вьентьянһаа зүүн-хойгуур 130 километртэ эшээлһэн хархис хүсэнүүдэй сэрэгэй баазые патриодууд буляан абаба.

ХАНОЙ. (ТАСС). АПО агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, сентябриин 30-һаа октябриин 23 хүрэтэрхи үе соо Биньдинь провинциин эрье шадарай нютагуудта болоһон байлдаануудта Урда Вьетнамай патриодууд дайсанай 650 солдат, офицерые хүлһөөнь буулгаһан, американ-сайгон агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй 11 самолет ба вертолёдые буудажа унагааһан байна.

Октябриин 27—28-да Куангчи, Тхыатхиен провинцинуудта болоһон байлдаануудай үеэр Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд дайсанай 470 солдат, офицерые хүлһөөнь буулгаа, 10 ехэ буу һандаагаа, американ 4 самолёт буудажа унагаагаа, ехэ һомо хэрэгсэлнүүдые абаа.

ХАНОЙ. (ТАСС). Октябриин 29-дэ Нгеан, Хатинь, Куангбинь провинцинуудай, Виньлинь зонын һуурин тосхонуудые американ авиаци зэрлиг бүдүүлигээр бомбодобо. Провинцинуудай зарим нютагуудые стратегическэ «В-52» түхэлэй бомбардировщигууд бомбодоһон байна. Американ сэрэгэй флодой корабльнууд дээрэһээ эдэ хоёр провинциин эрье шадарай нютагуудые артиллереэр буудаба. Амгалан зоной дунда алуулһан хүнүүд олон.

Вьетнамай Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ США-гай эзэрхэг түримхэй шэнэ ябуулгануудые буруушаагаад, тэдэнээ дары болюулха эрилтэ американ хархис этэгээдүүдэй урда табиба.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Городой үбэлэй шухала хэрэгүүд»—түрүү бэшэг. «Социалис мүрысөөнэй алхамууд» — подборко. Союзна республикануудаар.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Табан жэл. Үйлэдбэриие ашаг ехэтэйгээр, хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ» — тусхай полоса.

Гурбадахи хуудаһанда: «Хүгжэлтын ба балжалгын замаар» — У. Дондоковой статья. Түрэл орон доторнай. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Номой далайн залууршад» — Г. Забелинагай корреспонденци. Элдэб һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

14.05 — **Үнгэтэ телевидени.** «Ниидэ, тугас шубуун» — концерт. 14.35 — Һүүлэй һонин. 14.45 — Үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

16.00—16.10 — «Азовско далай» — киноочерк.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

16.10 — **Олон түмэнэй ленинска университет.** 17.40 — Документальна фильм. 17.50 — **Үнгэтэ телевидени.** «Вера, Надежда, Любовь» — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — «Поэзи» — Н. Тихоновэй шүлэгүүд. 19.55 — эстрадна концерт.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

20.50 — 21.00 — Кинореклама «Индекс».

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

21.00 — «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков телевизор харагшадай асуудалнуудта харюусана.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

21.30 — Телепанорама. 21.50 — «ССР Союз тухай хөөрэлдөөн». 22.10 — «Минута молчания» — уран һайханай фильм.

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1972 оной ноябриин 2. ● 4-дэхи хуудаһан ● Типография управления по делам издательства, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н02474. Заказ № 1372.